

DIÁLOGO

Kresťanský diskusný mesačník

IV. ročník ● 5/2011

ODLUKA CIRKVI OD ŠTÁTU

Dialóg mladých: Stop zbraniam a násiliu!

POČÚVAJ

www.radio7.sk

rádio 7
rádio pre život

Satelitné a internetové vysielanie pre vás:

- spravodajstvo
- svedectvá zo života
- duchovné úvahy
- kresťanská hudba

Banská Bystrica 107,7 MHz

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie

satelit Astra 3A

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

NEBOJME SA SNÍVAŤ 4
Janka Pukajlová

PRI ŠÁLKE S... 5
Milicou Kailingovou II

NEBEZPEČNÉ ZNÁMOSTI 10
Dana Kucháriková

ODLUKA CIRKVI OD ŠTÁTU 12

CIRKEVNÉ WEBY III 19
Gabriel Gajdoš

GUSTÁV SADLOŇ 20

JESUS HAUSE 22
Erwin Mittelmann

ČO BY BOLO, KEBY...? 26
Štefan Markuš

DIALÓG MLADÝCH 27
Stop zbraniam a násiliu!

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií) **Individuálne objednávky:** cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, špecifický symbol 1011

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara Turčíková (Žilina), Gabriel Gajdoš (webmajster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Jazyková úprava:** Anna Matláková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko **Adresa redakcie:** Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, č. tel.: 02 207 11 468 e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk **Vydavateľ:** Media Svatava, spol. s r.o. **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: STANO LAJDA: Vykonštruované obvinenie

Ježiš je Pán

MARTIN
JURČO

(Autor je kaza-
teľom CB v Mi-
chalovciach)

Ježiš Kristus, ktorý mal podobu Božiu a svoju rovnosť s Bohom nepokladal za lúpež, ale vzdal sa hodnosti, vzal na seba podobu služobníka, podobný sa stal ľudom, a keď sa zjavil ako človek, ponížil sa a bol poslušný do smrti, a to až do smrti na kríži. Preto Ho aj Boh nadmieru povýšil a dal Mu meno nad každé meno, aby v Ježišovom mene pokľaklo každé koleno tých, čo sú na nebi aj na zemi, aj pod zemou a každý jazyk aby na slávu Boha Otca vyznával, že Ježiš Kristus je Pán.

Flp 2, 5b–11

„...bol poslušný...“

40 dní po Veľkej noci si Cirkev pripomína sviatok Nanebovstúpenia Pána Ježiša. Keď Boží Syn splnil svoje poslanie na zemi a svojou smrťou a vzkriesením dokončil dielo spasenia, Boh Ho povýšil na nebesia a posadil po svojej pravici. Dostal to najčestnejšie miesto. Nanebovstúpenie je povýšením Ježiša za Jeho poslušnosť. Na toto musíme pamätať aj v súčasnosti. Poslušnosť Bohu, nie úspech vo svete, odmeňuje Boh. Tak ako sa Ježiš musel vzdať slávy, ktorú mal v nebi, aj my, ak chceme byť učeníkmi Pána Ježiša, musíme svoju dušu stratiť pre Krista a nasledovať Ho, kamkoľvek nás posielá. **Byť učeníkom Pána Ježiša nie je lacné, pretože to znamená zamilovať si Boha** viac ako seba alebo kohokoľvek, či čokoľvek na tomto svete. **Lacné kresťanstvo neexistuje**, je to iba klamná ilúzia. Odchod Pána Ježiša je pre nás povzbudením, že Jeho dielo je dokonané a výzvou v tom, aby sme pokračovali v odovzdávaní evanjelia celému svetu, ktoré má moc zachrániť každého človeka. Oswald Chambers o účinku evanjelia hovorí: „Jeho kríž sa stal dverami, ktorými každý človek môže vstúpiť do Božieho života. Svojím vzkriesením získal právo dať komukoľvek z ľudí večný život; a Jeho nanebovstúpenie a návrat do nebies umožňujú vstup každému.“

„...Boh Ho nadmieru povýšil...“

Ak máme uctievať Pána Ježiša, potrebujeme si uvedomovať Jeho postavenie, ktoré mu dal Boh po Jeho povýšení. Vďaka tomu, že bol ochotný vzdať sa svojej slávy a obmedziť svoju všemohúcnosť, všadeprítomnosť a vševládnuť, teraz Mu to znovu patrí v absolútnej a plnej moci. Oslávený Ježiš Kristus, ktorý vstúpil na nebo, je mocnejší ako všetky démonské, všetky protibohské sily. Biblia opisuje jeho nadradené postavenie: On je Vladár zemských kráľov. On je ten, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde. On je Alfa i Omega, to znamená Počiatok i Koniec. On je Vševládny Boh. Bolo by zaujímavé, keby sme pozbierali z Novej zmluvy všetky výrazy, vyjadrenia Jeho nadradeného, suverénneho, absolútneho postavenia, aby jeho nepredstaviteľne veľká, neobmedzená moc pôsobila na nás čím mohutnejším dojmom. Ak toto budeme stále nosiť vo svojom srdci, táto veľká istota preváži všetky bremená, ktoré nás v tomto živote tlačia a vyzbrojí nás do života poslušnosti a uctievania Krista.

„...aby každý vyznával, že **Ježiš Kristus je Pán**...“

Evanjelista Lukáš v správe o odchode Pána Ježiša do neba poznamenal, že učeníci „...sa Mu klaňali a s veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema. Stále boli v chráme, chválili a velebili Boha.“ Učeníci, ktorí boli svedkami všetkého, čo Kristus urobil na zemi, po Jeho povýšení uctievali Boha a vyznávali, že Ježiš je Pán. Niektorí rímski cisári požadovali, aby ich uctievali ako bohov a tento kult cisára vyhlásili za povinné štátne náboženstvo. Kresťania sa nemohli zúčastniť na tomto kulte. Veď práve prvé prikázanie: „Ja som Hospodin, tvoj Boh, nebudeš mať iných bohov okrem mňa“ bolo najväčšie prikázanie, a vyznanie: „Ježiš je Pán“ patrilo medzi prvé kresťanské vyznania. Je to aj naše vyznanie? Sviatok Nanebovstúpenia nám pripomína veľkú skutočnosť zvrchovanej moci osláveného Pána Ježiša Krista. Tento sviatok je raz do roka, ale my potrebujeme, aby sme si túto skutočnosť pripomínali častejšie. Pretože v tomto svete sme stále obklopení rozličnými silami zla a tie na nás niekedy tak veľmi doliehajú, že sa snažia zaplaviť celé naše srdce. Nám sa ponúka nepredstaviteľne veľké privilegium, že pre Jeho víťazstvo, pre Jeho povýšenie a oslávenie, pre Jeho vstúpenie na nebo môžeme vedieť, že Boh má všetky udalosti vo svojich rukách. Tento postoj dôvery vyjadruje úctu nášmu Pánovi. Raz sa s Ním, naším Vševládnym Pánom, stretneme, ale vo viere môžeme už teraz získať radosť z jeho prítomnosti.

NAPÍSAI STE NÁM

www.mediasvatava.sk

svatava@internet.sk, bpiatko@internet.sk

Ahojte, priatelia!

Dnes mi mailom prišiel tento príbeh a je úplne úžasný! Myslím, že aj keď je troška dlhší, stojí za prečítanie. Verím, že aj vás osloví tak ako mňa.

Nebojme sa snívať svoje sny, Boh je mocný.

Na jednom kopci v lese boli tri stromy. Navzájom diskutovali o svojich nádejach a snoch. Prvý strom povedal: „Mojím snom a priáním je stať sa truhlou pokladu. Tak by som mohol byť naplnený zlatom, striebrom a vzácnymi drahokamami. Bol by som nádherne skráslený dekoratívnou rezbou, takže každý by videl tú nádhru.“ Druhý strom povedal: „Raz budem mocnou loďou. Budem prevážať kráľa a kráľovné cez vody a plaviť sa po celom svete. Každý sa bude cítiť so mnou bezpečne, pretože sila trupu lode bude mohutná.“ Nakoniec tretí strom povedal: „Ja chcem vyrásť a byť najvyšší a najsilnejší strom v lese, takže ľudia ma budú vidieť na vrchole kopca a pohliadnu hore k mojim vetvám, ktoré siahajú až k nebu a pomyslia si, ako som svojimi vetvami blízko Boha. Budem najväčším stromom po celý čas a ľudia si ma budú stále pamätať a pripomínať.“ Po niekoľkých rokoch modlitieb za uskutočnenie svojich snov, prišla k stromom skupina drevorubačov. Keď jeden drevorubač prišiel k prvému stromu, povedal: „Výzerá skutočne ako silný strom, myslím, že by som mal možnosť predat drevo tesárom“ a začal strom stínať. Strom bol šťastný, pretože vedel, že z neho tesár urobí truhlu na poklady. Pri druhom strome drevorubač povedal: „Aj toto je silný strom, mohol by som predat drevo v lodeniciach.“ Druhý strom bol tiež šťastný, lebo vedel, že

je na svojej ceste stať sa mohutnou, kráľovskou loďou. Tretí strom, keď k nemu drevorubači prišli, dostal strach, pretože vedel, že ak ho zotnú, jeho sny sa už nikdy neuskutočnia. Jeden z drevorubačov povedal: „Nepotrebujem nič zvláštneho zo tohto stromu, takže si vezmem tento“ a zotol ho. Keď sa prvý strom dostal k tesárom, bola z neho urobená debnička, teda skôr krmidlo pre zvieratá. Umiestnili ho do chlieva a naplnili senom.

Toto vôbec nebolo to, čo si prial a za čo sa tak vrúcne strom modlil. Druhý strom tiež porezali a spravili z neho malú rybársku loďku. Jeho sny, že sa stane mohutnou loďou prevážajúcou kráľa, tiež skončili. Aj tretí strom porezali na väčšie kusy a uložili na púste tmavé miesto.

Uplýnulo mnoho rokov a stromy na svoje sny dávno zabudli. Potom jedného dňa muž a žena prišli do chlieva. Ona porodila a položila dieťa na seno do krmiacej debničky, ktorú vyrobili z prvého stromu. Muž si prial urobiť

jasličky pre dieťa, ale toto koryto muselo stačiť a slúžilo ako jasle. Strom mohol cítiť dôležitosť tejto udalosti a vedel, že držal najväčší a neprekonaný poklad po celý čas. O pár rokov neskôr, skupinka mužov vstúpila na rybársku loďku, vyrobenú z druhého stromu. Jeden z nich bol unavený a zaspal. Zatiaľ čo sa plavili na mori, prišla veľká búrka a strom vedel, že nie je tak dosť silný, aby mohol udržať muža bezpečne na loďke. Muži zobudili spiaceho muža a On vstal a zvolal: „Utiš sa“ a búrka utíchla. Vtedy strom vedel, že niesol Kráľa Kráľov na svojej loďke. Konečne niekto prišiel a vzal kladu narezané z tretieho stromu. Spravili z neho kríž a naložili na pleciah muža, ktorý ho vliekol na kopec. Cestou sa mu ľudia vysmievali a zosmiešňovali ho. Keď prišli na kopec zastavili sa, muža, čo ho vliekol pribili na kríž a ten, pozdvižený k nebu, mal zomrieť na vrchole kopca. Keď prišla nedeľa, strom si uvedomil, že je dosť silný na to, aby mohol stať na vrchole kopca a byť tak blízko Boha ako

len bolo možné. Keď sa ľudia naň pozerali, dívali sa hore k nebu a mysleli pritom na Boha. Bol na ňom ukrižovaný Ježiš.

Nie vždy vieme, aké má Boh s nami úmysly. Často sa človeku nezdá, že veci idú podľa jeho predstáv. No treba vedieť, že Boh má pre nás plán. Pokiaľ vložíš svoju dôveru na Boha, On ti dá veľké dary. Každý z tých troch stromov získal to, po čom túžil, ibaže nie cestou, ktorú si predstavovali. Môžeme ale vedieť, že Jeho cesty nie sú naše cesty, ale tie Jeho sú vždy tie najlepšie.

Požehnaný deň prajem!
Nebojme sa snívať a svoje sny vložiť Bohu do rúk!

*Janka Pukajlová,
Dolný Kubín*

**Pomôžte oživiť
DOMOV BIELYCH HLÁV
v Starej Turej
č. ú. 1015619003/1111
VS: 77**

PRI ŠÁLKE S...

MILICOU KAILINGOVOU II

Foto:
ARCHÍV SPS, MARIÁN MARTINČEK a AUTOR

Milica Kailingová

vyštudovala konzervatórium, 40 rokov pôsobila ako učiteľka hudby na základných umeleckých školách (ZUŠ) v Bratislave. Ako aktivistka sa po Novembri 89 roky angažovala v zápase o ich zachovanie, pôsobila v komisii MŠSR Duch školy a v Ústrednej umeleckej rade – poradnom zbore ministra školstva. Prostredníctvom Asociácie učiteľov hudby Slovenska (AUHS) organizuje semináre a tvorivé dielne na podporu a rozvoj pedagógov, žiakov a študentov ZUŠ i všeobecnovzdelávacích škôl. Pôsobí ako predsedníčka slovenskej sekcie European Union of Music Competitions for Youth (EMCY). V roku 2000 jej bolo udeľené rezortné vyznamenanie Medaila sv. Gorazda.

Na pôde CB založila a 13 rokov dirigovala Spevokol mladých, ktorý v spolupráci s Milanom Jurčom ovplyvnil duchovný vývoj niekoľkých generácií. V roku 1968 založila detský spevokol Kvapôčky, s ktorým nahrala kazetu piesní a pásma podľa knihy K. Royovej Ako Kvapôčka putovala. Zozbierala a iniciovala tvorbu nových zborov v spevníku pre Spevokol mladých.

Iniciovala tiež vytvorenie spevníčkov pre mládež Piesne na sobotu a Gítara sanctorum.

V súčasnosti pôsobí ako koordinátorka Spevníkovej pracovnej skupiny (SPS), ktorá sa venuje revízii Kresťanského spevníka (KS).

O práci na novom spevníku

sa rozprával BOHUSLAV PIATKO

V prvej časti rozhovoru nám hosť, **Milica Kailingová** porozprávala o sebe, o svojich životných rozhodnutiach, aktivitách v Zbore CB na Cukrovej ulici v Bratislave i o svojej pedagogickej činnosti. Rozhovor v predchádzajúcom čísle Dialógu sme skončili otázkou:

Prejdime teraz k tomu, čím žiješ v tomto období asi najviac – k tvorbe nového spevníka Cirkvi bratskej. Ako a kde sa narodila myšlienka na nový spevník?

Sľúbili sme, že v tomto čísle bude Milica viac hovoriť o vznikajúcom spevníku.

Takže – sľub plníme, otázka z minulého čísla zostáva! Len pripomeniem, že obidvaja sme ako mládežníci zažívali vznik Kresťanského spevníka (KS), ktorý sa v CB používa dodnes – to bolo koncom 60. rokov predchádzajúceho storočia. Je to dávno?

Spevník vyšiel v roku 1969, používame ho viac ako 40 rokov.

To je v hudbe tak veľa?

Na tento typ spevníka je to skutočne veľa. Aktuálnu potrebu revízie spevníka možno urýchlili aj obrovské zmeny, ktoré sa udiali v spoločnosti...

Môžu spoločenské zmeny spôsobiť rýchlejšie „zostarnutie“ takéhoto diela?

Áno. V uzavretom prostredí cirkvi za totality spevník plnil svoju funkciu, boli sme vďační, že ho máme. Ale keď sa takéto dielo dostane do konfrontácie s prichádzajúcimi ľuďmi z mimocirkevného prostredia, ako aj do konfrontácie s okolitým umeleckým prostredím v slobodnom svete, tak je pohľad iný.

Možno si mnoho ľudí myslí, že starý spevník je v poriadku. Takže, tak trochu osvetová otázka: V čom súčasný spevník nevyhovuje?

Už sme spomenuli, že spevník sa tvoril začiatkom druhej polovice minulého storočia.

Okrem piesní, ktoré sa v tom čase používali, vznik spevníka podnietil autorskú tvorbu nových textov, prekladov, melódií. Do spevníka, obsahujúceho 600 piesní, bolo napr. zaradených asi 100 piesní J. Rosu (pre nás to bol ujček Rosa), ktorých nápevy boli väčšinou nové, neoverené. Navyše, KS mal slúžiť nielen našej cirkvi, ale aj iným denomináciám, takže spevníková komisia musela zaradiť aj také piesne, s ktorými sa naše prostredie nestotožnilo. ►

Keď spevník vyšiel, my mladí sme na večerných bohoslužbách uvádzali postupne všetky nové a neznáme piesne. Už vtedy sme si uvedomili, že sú medzi nimi aj intonačne ťažké, širokého rozsahu, niektoré melodicky síce vydarené, no komponované skôr pre sólistov, než ako bohoslužob-

by ju uskutočnila. Jeho víziou bol jeden spoločný spevník pre všetky prebudenecké cirkvi na Slovensku. Nie všetci predstavitelia iných denominácií sa s tým stotožnili. A naša cirkev v tom období prijala iný vážny program – stavbu modlitebni. Vzácné je, že pracovná skupina z rôznych denominácií sa

spevníka ustúpila. Keď prišiel do Bratislavy Daniel Pastirčák, začali sme v zbere hľadať cesty, ako modelovať bohoslužby tak, aby biblickú zvešť v kázni integrálne podporili ďalšie liturgické prvky. Vznikla Hudobná rada ako poradný orgán staršovstva, kde okrem už spomínaných ľudí pribudli

Ide o to, aby sme zo seba dali to najlepšie, čo sme schopní vytvoriť, aby sme Bohu dali prvotinu svojich schopností.

né liturgické piesne. Niektoré harmonizácie sú zas také náročné, že pre hudobníkov amatérov sú ťažko hrateľné.

Zjednodušené povedané – neboli to piesne pre spev v zhromaždení?

Takto by som to nezovšeobecnila. Niektoré z nich. Členovia spevníkovej komisie pracovali s veľkým nasadením a zaujatím pre vec. Na spevníku pracovali 14 rokov. V maximálnej miere sa snažili o profesionálny prístup. V snahe rešpektovať, napr. zákonitosti rytmicko-metrického zjednotenia hudby a slova, upravili viaceré pôvodné texty zaužívaných piesní. Niekedy sa tým však narušila ich spevnosť a poetika.

To znamená, že už vtedy ste ho neprijímali?

Naopak, prijali sme ho s veľkým očakávaním. Ako som povedala, uvádzali sme ho do života, učili sme sa nové piesne, zvlášť piesne ujčeka Rosu. Myslím, že tie najlepšie sa spievajú dodnes. Našu generáciu osobitne oslovili zaradené piesne z *Cithary sanctorum* (prvý tlačený evanjelický spevník na Slovensku, 1636, pozn. red.). KS sme vnímali a vnímame dodnes ako mimoriadne dielo svojej doby. Len sme si už vtedy začali uvedomovať, že bude potrebovať revíziu. Ale to si uvedomovali aj samotní tvorcovia. Veď J. Rosa hneď na začiatku 70. rokov inicioval vznik ďalšej spevníkovej komisie, ktorá

schádzala a vypracovala kvalitný východiskový materiál: *Všeobecné pravidlá spolupráce na tvorbe spevníka duchovných piesní*. Ten je cenným podkladom aj pre našu súčasnú prácu. To boli už 80. roky.

Ale, nedopracovali sa k revízii spevníka.

Nie. V tom čase už pracovala aj Spevníková komisia študijná. Jej členmi sme boli my, zástupcovia mladšej generácie. Názvom študijná sme chceli zdôrazniť potrebu odborného vzdelávania sa a štúdia Písma pre túto špecifickú oblasť služby. Výstupom našej skupiny boli spevníčky *Piesne na sobotu* a *Gítara sanctorum*, v ktorých sme zachytili pôvodnú tvorbu a nové piesne.

Spomenieš si ešte, kto sa na tejto práci zúčastňoval?

Obe pracovné skupiny boli vzájomne pracovne i vzťahovo prepojené. Okrem členov pôvodnej spevníkovej komisie už aktívne spolupracovali I. Valenta, E. Komárik, S. Krupa, P. Kailing, J. Nagajová, M. Jurčová (dnes Uhlíková), E. Danel, J. Uhlík, D. Raus, V. Katuščáková (dnes Beňová), P. Ciesar a ja...

A to sa už blížíme k súčasnosti?

Začiatkom 90. rokov po páde komunizmu mala cirkev pred sebou náročné obdobie hľadania svojho poslania v nových podmienkach. Sloboda priniesla pre nás nečakané výzvy. Iniciatíva okolo revízie

D. Danelová, D. Matej, J. Lupták, Šillerovci a ďalší, ktorí sa zapájali do tohoto procesu hľadania tvorby liturgie. Tému sme venovali aj osobitné zborové stretnutia. Postupne sme prežili potrebu zdieľať naše otázky a uvažovanie s ľuďmi z iných zborov, ktorí sa venujú hudbe. Tak vznikla iniciatíva k založeniu Odboru pre duchovnú hudbu a spev.

Kedy to bolo?

Celý proces začal niekedy okolo roku 2000. Prvé stretnutie so zástupcami z iných zborov bolo v júni 2004. Konferencia CB 2006 prijala uznesenie pre vytvorenie hudobného odboru. Už na jeho prvom formujúcom sa stretnutí v decembri 2006 zaznela okrem iného aj myšlienka obnovenia práce na spevníku.

To je už obdobie, keď sme, zrejme, krátko na to o hudbe v cirkvi hovorili aj v Dialógu...

Odbor vytvoril platformu na diskusiu o hudbe v cirkvi, jej smerovaní a potrebách. Zbory delegovali svojich zástupcov. Keď zaznel návrh o spevníku, hneď na začiatku sme vec predložili RCB. Proces tvorby liturgického spevníka je totiž zásadne odlišný od vydávania, napr. autorských spevníkov. Autor urobí vlastný výber tvorby a zabezpečí jeho vydanie (napr. autorské zošity I. Valentu, v ČR autorské spevníky L. Rejchra). Autorský spevník môže byť zdrojom kvalitných piesní, ktoré

môžete a nemusíte použiť na bohoslužbách. Tvorba liturgického spevníka však potrebuje okrem tvorivých a zameraných tvorcov v prvom rade podporu cirkvi, ktorá ho má užívať a stotožniť sa s ním. Konferencia 2008 formulovala potrebu spevníka pre CB a poverila odbor, aby sme pripravili koncepciu práce a vyprofilovali tím pre jeho tvorbu. Viacerých ľudí myšlienka spevníka nadchla, no nie všetci sa mohli zaviazat k systematickej viacročnej práci. Pravidelne každý mesiac sa na dva dni stretáva skupina siedmich ľudí: E. Danel, D. Danelová, J. Kušnierik, D. Matej, J. Nagajová, I. Valenta a ja. Od začiatku sú aktívnou súčasťou ďalší externí spolupracovníci, konzultanti, podporovatelia..., a tak ako sa práca rozrastá, rozširuje sa aj okruh spolupracovníkov. Koncepciu projektu sme predstavili na konferencii 2010 v Leviciach.

Netrvá ten proces trochu dlho?

Možno áno. Ale niektoré veci sa v cirkvi asi nedajú urýchliť. Medzitým sa vymenilo vedenie cirkvi, bolo treba nanovo veci prediskutovať, ujasniť si postoje, zodpovedať kľúčovú otázku, či CB potrebuje liturgický spevník a aké zázemie je ochotná vytvoriť pre jeho tvorbu. Tvorba spevníka by mala byť pre cirkev osobitným časom. Otvára nové témy, otázky, uvažovanie o liturgii, vzniká nová tvorba... Spevníky vyjadrujú charakter zbožnosti určitej denominácie, cirkevnej epochy, generácie.

Ako tvorcovia spevníka cítime potrebu byť v kontakte s užívateľmi spevníka, s kazateľmi, hudobníkmi, jednotlivcami – staršími i mladšími. Chceli sme, aby sa spevník stal vecou celej cirkvi.

Veď jeho náplň odráža hodnoty, ktoré sú v jej živote kľúčové. Možno vývoj celej práce, ako o nej hovorím, nie je až taký zaujímavý pre čitateľov, ale pre nás to bola zásadná otázka. Tvorba spevníka nemôže byť výsledkom osamelej práce niekoľkých odborníkov. Hoci v konečnom dôsledku ho len oni môžu vytvoriť. Keďže RCB pozastavila činnosť hudobného odboru, rozhodli sme sa uskutočniť sériu výjazdov do jednotlivých regiónov Slovenska, aby sme prezentovali projekt všetkým, ktorí prejavia záujem.

Aký máš z toho pocit? Vzbudili ste záujem? Prinieslo to efekt, ktorý ste si od týchto návštev sľubovali?

V priebehu necelého polroka sme prešli väčšinu zborov alebo

regiónov, kde sú zbory Cirkvi bratskej (Stará Turá, Levice – jeseň 2010; Bratislava, Košice, Bardejov – február 2011). Viaceré stretnutia boli naozaj povzbudivé. Okrem návštev zborov sme teraz na jar dostali príležitosť aj na rozhovor na pastorálke kazateľov. Manželia Danelovci a I. Valenta spoločne s kazateľmi rozmýšľali o mieste hudby a duchovnej piesne na bohoslužbách a v živote cirkvi, ako aj o zodpovednosti kazateľa v tvorbe a príprave liturgie. Nejde nám o to, aby sme prezentovali seba a svoju tvorbu. Ide o to, aby sme zo seba dali to najlepšie, čo sme schopní vytvoriť, aby sme Bohu dali prvotinu svojich schopností. Cirkev bola v minulosti nositeľom kvality v slovesnom, výtvarnom, aj hudobnom umení. Dnes je často v defenzíve. Je našou zodpovednosťou spoločne hľadať spôsob, ktorým môžeme osloviť človeka tejto generácie, priniesť mu posolstvo evanjelia.

Je to zrejme o tom – netvorí sa spevníček na festivaly alebo skupinky, ale spevník na liturgiu, na bohoslužby.

Áno, v tom je podstatný rozdiel. Je dôležité mať na pamäti, že liturgický spevník nie je príležitostný

Prezentácia v Bardejove

spevníček, ani zbierka piesní na spievanie. Je to dielo, ktoré zachytáva duchovné, kultúrne, umelecké i historické hodnoty. Mal by obsahovať to, čo sme prijali ako dedičstvo, spolu s tvorbou, ktorá reflektuje aktuálne duchovné zápasy. Môžeme povedať, že v istom zmysle môže byť pre jednotlivcov aj inšpiráciou k duchovnému rastu, keďže piesne sú odrazom osobných stretnutí autorov s Bohom. Liturgický spevník má aj všeobecnú vzdelávaciu funkciu – nielen pre kresťanské spoločenstvá, ale i pre ľudí z mimocirkevného prostredia. Je to artefakt, ktorý je rešpektovaný aj civilnou verejnosťou.

Čo sa týka rôznych príležitostných, či zborových spevníčkov, aj tie sú v živote cirkvi dôležité. Ich vznik a tvorbu plne podporujeme. Čerpali sme z nich, keď sme sa venovali, napr. chválam.

Na stretnutia, v ktorých sme sa nimi zaoberali, sme pozývali ľudí, ktorí reprezentujú tento štýl, aby sme spolu s nimi hľadali miesto a zaradenie worshipov v duchovnom a komunitnom živote cirkvi.

Asi si ani neviem predstaviť, čo je to za mravčia práca, ktorá vás posúva dopredu od piesne k piesni.

Pri analýze každej piesne hodnotíme nielen jej kvalitu, teda zvestnú hodnotu, poetiku, nápev, ale musíme zohľadniť aj to, či je svojím obsahom a hlavne hudobným spracovaním určená skôr pre interpretačné spievanie sólistu a skupiny, než pre spoločný bohoslužobný spev. Môžu byť veľmi dobré piesne, ale nie vhodné pre spoločný spev zhromaždenia. Naše hodnotenie piesní konzultujeme s jazykármi, hudobníkmi, spevákmi, teológmi.

Ale – snažíte sa alebo myslíte aj na to, či sa spevník chytí. Asi by to bolo treba overovať už v tejto fáze?

Na začiatku sme oslovili všetky zbory, aby spravili štatistiky spievanosti piesní z KS. Z toho sme vychádzali. Tie sú overené. Pri ďalších okruhoch piesní sa riadime zásadou, aby boli už spievané, udomácnené. Aspoň v istom okruhu ľudí. Úplne novú tvorbu

sme ponúkli pri regionálnych stretnutiach speváckym skupinám, na webe....

Koľko piesní prežije z pôvodného spevníka?

Z KS sme vybrali asi tretinu, viac ako 200 piesní. Ich spevníkovú podobu porovnávame s originálom a pri niektorých sa vraciame k pôvodnému zneniu. Napríklad, známa pieseň *Smieť žiť pre Krista...* bola prepracovaná na *Pre Krista smieť žiť*. Tento zásah narušil jej prirodzenú spevnosť. Zmena ochudobnila pieseň o poetiku, tak charakteristickú pre tvorbu sestier Royových. Pokiaľ ide, napr. o chorály z *Cithary sanctorum*, chceme, aby boli zapísané v chorálovej podobe. Odborníkom v tejto oblasti je I. Valenta, ktorý sa problematike venuje roky ako hymnológ. Keď uvažujeme o spevoch z *Taizé* a worshipoch, ktoré by sme chceli zaradiť do spevníka, musíme brať do úvahy autorské práva. To je ďalšia zásadná vec, ktorá môže ovplyvniť podobu spevníka. Problematiku konzultujeme aj s katolíkmi, s evanjelikmi,

baptistami, ktorí sú tesne pred vydaním nového spevníka. Radili sme sa s autormi a vydavateľmi českého *Křesťanského kancionálu*, ktorý vyšiel pred dvoma rokmi. Ich práca na revízii trvala 9 rokov. Skúsenosti jeho tvorcov nám pomáhajú efektívne napredovať v našom projekte.

No tých kritérií a rozsahu práce ste si nadelili neúrekom. Ale vráťme sa k prvej otázke, ktorú si síce zodpovedala, ale skôr v rovine odborných faktov. Teraz celkom ľudsky: Ako sa rodí taký spevník?

História ukazuje, že spevníky vznikajú vďaka obdarovaným osobnostiam, ktoré prežili konkrétnu zodpovednosť za súčasnosť, v ktorej žili, za budúcnosť, aj za prenos duchovných hodnôt minulosti. Naše dedičstvo v oblasti tvorby je mnohohrstevné – Gregor Veľký, Hus, Luther, Komenský, Blahoslav, Tranovský, Adlof, Roháček, Kolman, Chorvát, Royové, Rafajová, Machajdík, Rosa, Kejř, Betina, Potúček, Spišiak, Jurčo, Fabrici, Rybárik, Slavka, Fazekáš... Jednotlivec alebo skupina ľudí prežije zodpovednosť ako výzvu... a predloží to cirkvi. Ak to ona prijme, vízia sa môže začať realizovať. Konkrétne v našom prípade: to, že sme tu ako skupina ľudí, pripravená odborne i skúsenosťami, vnímame ako osobitnú Božiu réžiu. To, že sme prežili povolanie pre túto službu a môžeme sa,

napriek často odlišným postojom a názorom vzájomne podporovať, je zvláštne Božie požehnanie. Konkrétne v mojom prípade: prežívam bázeň pred týmto povolaním a úctu voči všetkým, ktorí podobné dielo konali. Je to v Božích rukách, nie v našich.

Aká je vaša predstava o rozsahu a štruktúre nového spevníka? A nejaké časové horizonty?

Štruktúru ešte presnú nemáme. Oslovili sme študijný odbor i kazateľskú obec. Očakávame, že sa na základe svojej praxe s používaním KS vyjadria, či nechýbajú niektoré tematické okruhy, príp. ktoré už nie sú aktuálne. Do konca tohto kalendárneho roka chceme uzavrieť širší výber. Potom nás čaká dlhá etapa spracovávania jednotlivých piesní do definitívnej podoby, ich hudobná a textová redakcia. Celkovo uvažujeme o okruhu cca 400–500 piesní. Spoločne s ďalšími spolupracovníkmi grafikmi a dizajnérmi už teraz hľadáme optimálny formát spevníka a grafického zápisu piesní. V tomto rozhovore asi nie je vhodné zaoberať sa všetkými detailmi, ak by niekoho zaujímali, môže sa s nimi zoznámiť v Správe SPS, ktorú sme spracovali pre Radu a konferenciu CB. Celkom na záver vari ešte toľko, že prácu na spoločnom spevníku pre cirkev prežívam ako súčasť našej cesty k jednote, pri rešpektovaní rozmanitosti, ktorá nás obohacuje. ■

Posielam Ti ešte tretí mail. Je v ňom báseň E. Komárika. Mam ju veľmi rada, Čítavala som si ju s mladými v minulých rokoch. Aj teraz som sa k nej zavše vrátila, keď dlho nebolo jasné, ako to bude so spevníkom. Vždy ma jej obsah povzbudil (...batôžtek, pieseň a pár kníh...) Pohrávala som sa s myšlienkou zaradiť niečo z nej do môjho rozprávania, ale nepodarilo sa.

Tak ti ju posielam, možno Ty nájdeš riešenie Milica

Emil Komárik

Svedkovia

(Venované pamiatke kolportérov Biblií)

Ten národ pod Tatrami
bol príliš ospalý,
aby sám hľadať šiel.
A tak ho hľadali
svedkovia Bohom prebudení.
Mužovia prostí,
proste ženy,
bez titulov a bez povesti,
šli s dobrým slovom blahozvesti
von z ticha kostolov,
tak ako do roboty.
Šli do viníc a medzi ploty.

Kde ani plotov nebolo
šli s kúskom chleba.

Batôžtek, pieseň a pár kníh...

Šli s pokojom,
šli s Božím slovom,
v pokornom duchu Ježišovom.
Zrak ľudu k zemi obrátený
dvíhali zase k sláve neba,
a niesli pravdu do tmy bludu.

Tak siali
do skál, medzi bralá
a pieseň duše otvárala
a ožívali srdcia suché
pod prúdmi Božej milosti.

Batôžtek, pieseň a pár kníh...
nebudú nikdy zabudnuté,
ani pred trónom Jeho súdu.

NEBEZPEČNÉ ZNÁMOSTI

DANA KUCHARIKOVÁ

(Autorka je členkou CB v Žiline, pracuje ako prekladateľka a súkromná lektorka anglického a francúzskeho jazyka, venuje sa sprievodcovskej činnosti, vysokohorskej turistike, externe študuje na Gimlekollen School of Journalism and Communication v Nórsku.)

„I keď uznávam, že je záslužné opisovať city, ktoré by sa mali napodobňovať, zdá sa mi, že je takisto užitočné vykresľovať city, pred ktorými sa musíme chrániť“, píše Pierre Choderlos de Laclos, autor rovnomenného románu z konca 18. storočia. De Laclos napísal dielo Nebezpečné známosti vo forme listov a citové vzťahy postáv zjavne dokazujú morálnu prehnitosť vtedajšej francúzskej aristokratickej spoločnosti.

Dielo bolo niekoľkokrát spracované na filmovom plátne, väčšina si však vybaví moderné, spracovanie *Veľmi nebezpečných známostí* z dramatického teenagerskeho prostredia. Úlohu prelietavého Valmonta stvárnil Ryan Philippe a zákernú Marquise de Merteuil bravúrne zahrala Sarah Michelle Gellar. Zatiaľčo koncom 18. a začiatkom 19. storočia išlo len o nebezpečné známosti, keď dvaja hlavní protagonisti rafinovanými intrigami, chladnokrvne a bez výčitek narušili všetky vzťahy, priviedli do záhuby svoje obete a v konečnom dôsledku i seba, pred desiatimi rokmi vznikol film, kde už ide o veľmi nebezpečné známosti.

Situácia sa stupňuje

Známosti sú jednoznačne o vzťahoch medzi ľuďmi, kedysi na základe osobného styku, dnes stačí zapnúť počítač, prihlásiť sa na Skype, či zdvihnúť telefón. Každý deň si vedome aj nevedome vytvárame nové a nové známosti. Osobné známosti, známosti cez internet, známosti s neznámymi, nebezpečné, až veľmi nebezpečné známosti. Mnohí na Facebooku súťažia o najvyšší počet priateľov. Dalo by sa povedať, že svet je plný nielen možností, ale aj (pochybných) známostí. Známosti vznikajú na základe vzťahov. Čím viac vzťahov vytvárame, tým sú jednotlivé väzby komplikovanejšie a rôznorodejšie, vzniká komunita, v ktorej má každý čo povedať, pretože sa cíti zainteresovane, buď priamo, alebo nepriamo.

Stále je čo „riešiť“

Dnes je slovo „riešiť“ moderné. Venujeme sa hlboko odborným debatám o súčasnom stave svetového hospodárstva, hokejoví fanúšikovia a fanúšičky naopak „riešia“ a vymýšľajú stratégie, ako by slovenská reprezentácia mohla vyhrať, majitelia psíkov „riešia“ nedostatok košov s igelitovými vreckami na ekstre-

menty v mestách, dokonca aj o obyčajnom smetnom koši doma v kuchyni by sa dalo rozprávať štyri hodiny, keďže v konečnom dôsledku ide o environmentálne problémy celého sveta. Podobne aj vzťahy a city rozoberáme najskôr za zatvorenými dverami doma v kuchyni, prípadne v kúpeľni alebo obývačke a nakoniec z toho môže „vykvasiť“ slušný záujem okolia. Výsledkom je slovná hračka – o nás, bez nás.

„Poriešením neriešime“

Vzťahy a city spadajú do osobitnej kategórie. Sú veľmi citlivé, no mnohokrát s nimi nakladáme veľmi necitlivo. Chladné kalkulácie s citovým životom druhého človeka sú pre „Nebezpečné známosti“ typické. Zdá sa, že Valmont a markíza de Merteuil chcú pomôcť láske dvoch ľudí, hoci autor hneď od začiatku odkrýva skutočný motív ich intrigánskeho konania. Určite je potrebné „riešiť“, ale s akým motívom? Chceme človeku naozaj pomôcť alebo len využívame jeho citové rozpoloženie vo vlastný prospech? Je moje srdce skutočne nasmerované výlučne k prospechu a dobru druhého? Alebo sa mi viac páči pocit zadostučinenia, múdrosti, dôležitosti a spokojnosti samého so sebou? Navyše, mnohokrát sa stáva, že v konečnom dôsledku „poriešime“, ale „nevyriešime“, „hrabeme“ sa v cudzích problémoch ako krtkovia v hline, vyrábame cestičky, pričom (nevedome) zapájame celé okolie. Pritom máme „v pokore pokladať iných za vyšších od seba a nevyhľadávať iba svoje záujmy, ale aj záuj-

my druhých. Mať v sebe také zmýšľanie, aké zodpovedá životu v Ježišovi Kristovi“ (Flp 2, 3-5).

Vojna informácií

My, ľudia, sme však prirodzene zvedaví, veľa sa pýtame, jednoducho nás zaujíma: Kto? Čo? Kde? S kým? Kedy? Ako? Prečo? Svet očakáva príchod tretej svetovej vojny, bojí sa teroristických útokov, správy sú plné upozornení, kde sa nachádza bomba. Tretia svetová

ktoré formujú, či menia naše zmýšľanie. Vytvárame si pohľad na svet, ktorý sa stáva základom života, naviguje srdce a určuje naše konanie. Ježiš Kristus naplnil naše srdce prameňom živej vody, z neho máme piť a dávať piť. Akú vodu dávame piť ľuďom okolo? Aký je náš prameň? Suchý, zariasený, so zárodkami siníc alebo plný zbytočných informácií? Ak je suchý, čím ho naplniť, nech celkom nevyschne? Správami z novín, obavami z budúcnosti, priateľstvom a známosťami?

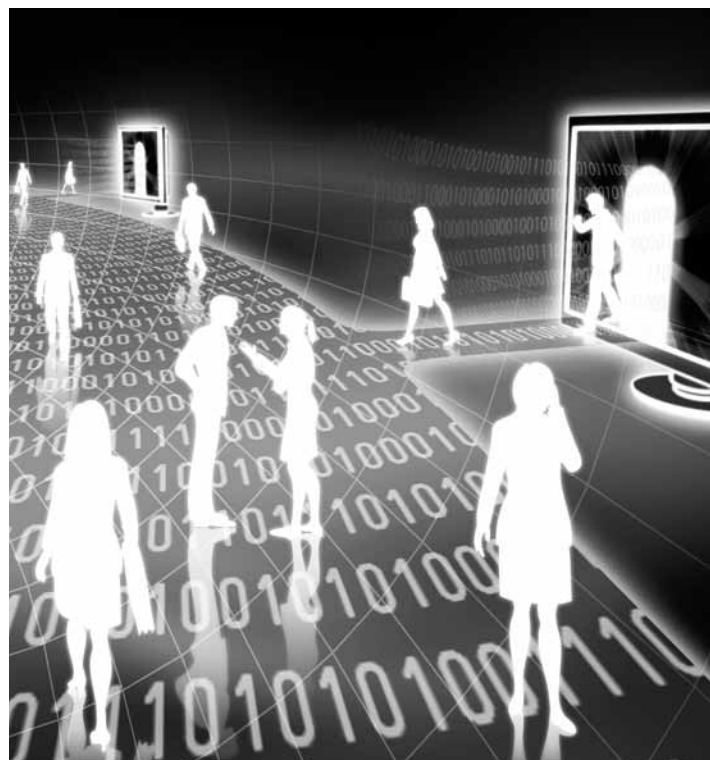
Vyhľadávame informácie,
ktoré nemusíme vedieť,
nehľadáme informácie,
ktoré vedieť potrebujeme.

však dávno vypukla – ako vojna informácií. Doslova „pachtíme“ po najnovších informáciách z oblasti vedy, výskumu, IT, predaja akcií, športu, spoločenského života politickej a mediálnej smotánky, spoločenského života vo vlastnej kresťanskej komunite. Je však „dôležité vedieť, ako nevedieť to, čo nemusím vedieť.“ Vyhľadávame informácie, ktoré nemusíme vedieť, naopak, nehľadáme informácie, ktoré vedieť potrebujeme. Dnešná spoločnosť nevie narábať s informáciami. Ešte sme ani nestihli otočiť kľúčom vo dverách a na Facebooku už visia fotky z poslednej akcie. Mnohí sa nevieme dočkať, kedy si prečítame najnovšie komentáre a sami budeme môcť komentovať a popritom vypúšťať emisie hore komínom.

Informácie o Bohu?

Hrdinova „Nebezpečných známostí“ vypisovali siahodlhé listy. Dnešnej počítačovej kultúre by sa podobná forma komunikácie mohla zdať zastaraná, až smiešna. V podstate sa veľa nezmenilo. Stále vypisujeme. Fakticky, humorne a emocionálne ladené listy v podobe chatu a mailov, ibaže výmena informácií prebieha neporovnateľne rýchlejšie, vrátane ľahostajnosti voči spisovným jazykovým prostriedkom. Facebook pripúta ľudí k pasívnej stoličke, ale zároveň ich nabáda k veľkej aktivite. Fotky a informácie na Facebooku síce ukazujú veľa, novinárom, ktorí prispievajú do bulvárneho časopisu Facebook, máločo unikne. Pomaly sa navzájom informujeme, kedy ideme na WC. Na druhej strane, jednotlivé príspevky vykazujú málo o našom živote s Bohom. Sem-tam sa objaví povzbudivé slovo, ale také málokto komentuje. Aj Facebook by mal byť nástrojom na oslavu Boha a ako súčasť moderného života odrážať náš život s Ním, a tak sa „nepripodobňujeme tomuto svetu, ale premeňme sa obnovením zmýšľania, aby sme vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé“ (Rim 12, 2). Žijeme v kultúre plnej podnetov, vzťahov a informácií,

Biblia hovorí, že „niekto má priateľov, čo sú mu na škodu, je však aj taký priateľ, čo sa pripúta viac než brat“ (Prís18, 24). Náš najväčší priateľ je práve Ježiš Kristus. Vždy má čas, nikdy nás nezradí, ani neopustí, neženie sa za vlastnými ambíciami. Známosť s Ježišom je nádherná, dokonalá a bezpečná. Jedine On môže naplniť naše srdce tak, aby sme sa stali pravými služobníkmi a nositeľmi evanjelia. Iba On v našom srdci vyjadruje city, ktoré by sa mali napodobňovať a pred ktorými sa nemusíme chrániť. ■

ODLUKA CIRKVI OD ŠTÁTU

Takmer každá slovenská vláda, v ktorej sa vyskytne strana s tzv. liberálnym nádychom prichádza s témou odluky cirkvi od štátu. Strany a politici zasvietia a zhasnú, téma zostáva. Téma pomerne atraktívna – keď taká vláda s úsporným programom dá na známosť verejnosti, že štát dáva cirkvám 37 miliónov eur ročne. Kto by sa nechcel blysnúť vyhlásením, že toto je možný balík úspor. SaS tému dostala aj do programového vyhlásenia súčasnej vlády, s neskorším upresnením, že sa otvorí diskusia na tému odluky cirkvi od štátu. My sme už viackrát túto tému avizovali a posúvali, s tým, že pripravíme besedu s členmi expertnej komisie, ktorá sa má vytvoriť pri MK SR. Komisia však stále nie je kreovaná, známe je len jej štrukturálne zastúpenie jednotlivých cirkví. Za menšie cirkvi je v nej tajomník CB Ivan Markuš. Téma nás však neobíde, a tak, pokiaľ to len bude možné, do diskusie sa v budúcnosti chceme zapojiť aj v Dialógu. Keď už (a ešte) bude o čom. V médiách sa objavujú rôzne názory na spôsob fungovania cirkví a štátu a mnohí operujú informáciami o tom, ako to kde vo svete funguje a ako by to teda malo fungovať u nás. Aby sme mali trochu sústredenejší prehľad o situácii vo svete, otvárame tému prehľadom vzťahov štátu a cirkví v niektorých krajinách a rozhovorom s členom budúcej expertnej komisie MK SR Ivanom Markušom.

Strážca starého depozitu

Tému pripravil: BOHUSLAV PIATKO
Použitie ilustrácie akademického maliara STANA LAJDU

Odluka vo svete

Najskôr ponúkame skrátený prehľad fungovania vzťahov štátov a cirkví vo svete, ako ich spracoval politológ MICHAL DROTOVÁN, na portáli: www.pravespektrum.sk

Vo všeobecnosti môžeme spôsoby financovania rozdeliť na tri základne skupiny. Prvou formou je viac či menej úplné financovanie cirkví štátom, čo je prípad Belgicka, Luxemburska, Grécka a aj Slovenskej republiky. Druhým spôsobom je prevažujúce financovanie cirkví členmi. Môže to byť systémom darov a zbierok (USA, Francúzsko, Portugalsko, Írsko, Holandsko), systém cirkevných príspevkov (Rakúsko), systém cirkevnej dane (Nemecko, Švajčiarsko, Škandinávia), prípadne iné daňové riešenia (asignácia), ako je to napríklad v Taliansku. Tretou formou je prioritné financovanie majetkovými výnosmi, ktoré je vo Veľkej Británii a tiež vo Vatikáne.

Spojené štáty americké

Prvý dodatok Ústavy Spojených štátov jasne hovorí, že „Kongres nesmie vydávať zákony zavádzajúce nejaké náboženstvo alebo zákony, ktoré by zakazovali slobodné vyznávanie nejakého náboženstva...”

To bráni nielen tomu, aby sa vytvorilo akékoľvek oficiálne náboženstvo, no federálnej vláde aj vládam jednotlivých štátov zároveň zakazuje, aby akýmkoľvek spôsobom uprednostňovali niektorú z existujúcich cirkví.

Žiadna vláda preto nie je oprávnená prijať zákon, ktorý by uprednostňoval jedno náboženstvo na úkor druhého, alebo ktorý by diskriminoval niektoré náboženstvo. Vláda tiež nemôže žiadnu osobu nútiť, aby vstúpila alebo vystúpila z niektorej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. Zakázané sú aj daňové zákony, ktoré by podporovali akékoľvek náboženstvo, cirkevné aktivity alebo účasť štátnych orgánov na záležitostiach cirkevných organizácií.

Táto deklarácia vychádza z The Virginia Act for Establishing Religious Freedom (1786), ktorú napísal Thomas Jefferson. V nej obhajuje slobodu vierovyznania, pretože „Všemohúci Boh stvoril myseľ slobodnú; pretože všetky pokusy ovplyvniť ju svetskými trestami, či bremenami, či hatením občianskych práv, vedú len k vzniku pokrytectva a zloby...”

Cirkvi v USA sú oslobodené od daní (podľa § 501c daňového zákonníka titulu 26 Zákonníka USA) a tiež dary, ktoré dostávajú, sú oslobodené od daní, viaceré spory ohľadom námietky, že tým sa nepriamo podporujú náboženské skupiny štátom (napr. Walz v. Tax Commission z roku 1970) boli zamietnuté.

Náboženská organizácia však musí plniť 14 kritérií, ktoré používa Federálny úrad, aby mohla byť oslobodená od platenia daní, patrí sem, napríklad nutnosť formálneho kódexu náuky, určitá náboženská história, existencia vlastnej literatúry, či stále miesto pre

bohoslužbu. Každé náboženské združenie teda nie je automaticky oslobodené od daní.

Udelenie hromadného oslobodenia od daní sa vzťahuje iba na federálnu daň z príjmu a asignácia sa vzťahuje na federálnu daň z príjmu, daň z daru a dedičskú daň. Výška odpočtu nemôže prevyšovať 50 % (federálne dane sú však relatívne nízke).

Zatiaľ, čo lobovanie je v určitej miere povolené (nepísaný úzus je na úrovni 5-15 % ročného rozpočtu cirkevnej organizácie), činnosť v prospech (či neprospech) politických kandidátov je striktne zakázaná. V roku 1992 jedna menšia evanjelická cirkev zverejnila v denníku USA Today inzerát, v ktorom vyhlasovala o Clintonovi, že je nemorálnou osobou. Následne jej bolo odňaté daňové zvýhodnenie.

Spojené štáty americké sú príkladom krajiny, kde je odluka cirkví od štátu zakotvená od prijatia prvého dodatku Ústavy v roku 1789. Obyvatelia sa viac identifikujú so svojou denomináciou a prejavujú viac aktivít (charita, nedeľné školy, účasť na bohoslužbách a pod.) a väčšiu životaschopnosť, ako krajiny v Európe. Tiež je tu výrazne väčšia sloboda a rôznorodosť, ako v Európe.

O náboženskom zoskupení nerozhodujú byrokrati, kvóty a podpisy, ale samotní veriaci. Sami sa rozhodnú koho a čo podporia, prípadne nepodporia. Treba však upozorniť na skutočnosť, že ich voľnosť podporuje aj relatívne nízke všeobecné daňové zaťaženie. Americký systém je svojimi rysmi pre Slovensko určite inšpirujúci, ale ako taký je neaplikovateľný.

Spolková republika Nemecko

Nemecko je známe svojou cirkevnou daňou, ktorá vznikla na základe rozhodnutia Ríšskej rady v roku 1803, ktorým protiprávne odňala cirkevný majetok. Nemecké kniežatá, ktoré tento majetok získali, ako kompenzáciu slúbili zodpovednosť za financovanie potrieb cirkví. Tento záväzok však postupne presúvali na samotných členov cirkví.

Základný zákon SRN z 23. mája 1949 podľa článku 140 udeľuje cirkvám, ktoré majú status verejnoprávnej korporácie, právo vyberať dane. Verejnoprávnou korporáciou sa náboženská spoločnosť môže stať na základe počtu členov jej trvalosti, z toho dôvodu je napríklad evanjelická cirkev Nemecka združením 24 právne autonómnych protestantských cirkví.

Cirkev vyberá tzv. cirkevné dane od členov svojej farnosti a zborov na základe štátnych zoznamov platcov daní a podľa špecifikácie, ktoré boli prijaté jednotlivými spolkovými krajinami. Právna legitimita tejto dane bola viackrát neúspešne napadnutá pred

Spolkovým ústavným súdom. Cirkevná daň je vlastne určitá daňová prírážka, ktorá je vypočítaná na základe odvodených daní zamestnancov.

Cirkevná daň môže byť uplatňovaná v prípade dane z príjmu, majetkovej a pozemkovej dane.

Nemecký cirkevný daňový systém je považovaný za veľmi efektívnu spoluprácu cirkvi a štátu (pri výbere dane). V záujme zaistenia efektívnej slobody vierovyznania má každý člen cirkvi možnosť kedykoľvek ukončiť svoje členstvo a tým ukončiť povinnosť platiť cirkevnú daň.

Belgicko

V Belgicku, v nadväznosti na napoleonské právo, je v článku 181 ústavy uvedené, že platy a dôchodky duchovných sú vyplácané zo štátneho rozpočtu, farárom a biskupom tiež má byť zabezpečené z verejných prostriedkov primerané ubytovanie alebo platenie nájmu.

Pri stavbe alebo oprave cirkevných budov vzniká tiež nárok na štátnu podporu a štát hradí aj náklady teologických fakúlt (v prípade katolíckych je to 100 %, v prípade protestantských 60 %). Táto podpora je poskytovaná všetkým registrovaným náboženským spoločnostiam, ktoré žiadajú o peniaze z rozpočtu bez výnimky. Článok 181 ústavy bol v roku 1993 rozšírený v tom zmysle, že na úroveň náboženských spoločností sú postavené aj štátom uznané svetonázorové spoločnosti a tiež od tohoto roku prislúcha plat nielen duchovným, ale aj laickým spolupracovníkom.

Filozofické združenie ateistov je teda v Belgicku postavené na rovnakú úroveň (vrátane paritného financovania) ako napríklad rímskokatolícka cirkev. Tým je dosiahnutá dôsledná neutralita a autonómia zo strany štátu.

Grécko

Grécko je zaujímavým príkladom uplatňovania cezaropapizmu v praxi. Štátna grécka ortodoxná cirkev je priamo podriadená štátu a je de facto jeho integrálnou súčasťou. Štátu dáva ústava právo „upravovať zákonom všetky dôležité administratívne záležitosti cirkvi, a to vrátane tých, ktoré sa týkajú jej vnútornej podstaty“.

Grécky štát takmer úplne prevzal krytie potrieb grécko-pravoslávnej štátnej cirkvi. Ústava Gréckej republiky tiež dokonca zakazuje preklad Biblie bez súhlasu štátnej cirkvi. Veľké množstvo sporov pred Európskym súdom pre ľudské práva (žalujúca strana je väčšinou Náboženská spoločnosť Svedkovia Jehovovi) a vysoké tresty odňatia slobody pre inovercov ukazujú, že v Grécku je sloboda vierovyznania jednoznačne najviac obmedzovaná zo všetkých krajín Európskej únie. Grécko je tiež dôkazom, že postavenie cirkvi je v štátoch EÚ veľmi rôznorodé a ťažko si môžeme predstaviť jeho harmonizáciu bruselskými byrokratmi.

Francúzsko

Vo Francúzsku bola zavedená dôsledná odluka cirkvi od štátu v roku 1905. Podľa ústavy z roku 1958 „republika neuznáva, neplatí a nepodporuje žiaden kult“.

Odluka vo Francúzsku bola veľmi násilná a napríklad rímskokatolícka cirkev sa z nej dodnes z hospodárskej stránky nespamätala.

V tejto krajine sa stavajú k náboženským spoločnostiam ako k potenciálnym nepriateľom a rozvracačom štátu, cirkvi sú tu dokonca obmedzované v podnikaní. To je tiež dôvodom, že cirkvi vo Francúzsku sú, napríklad oproti Nemecku, chudobné a „trú biedu“. V štátnom zákonodarstve dokonca neexistuje pojem cirkev alebo náboženstvo. Tieto pojmy boli v legislatíve nahradené výrazom kult.

Na štátnych univerzitách tiež nemôžu existovať teologické fakulty, čo je paradoxné práve s historickým významom univerzít. Od stredoveku musela mať univerzita (aby sa mohla honosiť týmto názvom) štyri fakulty – teologickú, lekársku, slobodných umení a právnickú.

Zaujímavosťou je, že v troch východných departementoch (Bas-Rhin, Haut-Rhin a Moselle) zostalo štátne podporovanie cirkvi zachované.

Rakúsko

V Rakúsku existuje systém obligatórneho cirkevného príspevku. Cirkvi vyberajú na základe štátneho zákona o cirkevnom príspevku z roku 1. 5. 1939 (Rakúsko bolo vtedy súčasťou Ríšskej ríše) súkromnoprávne príspevky, ktoré pokrývajú prevažnú časť finančných potrieb.

Poplatky vyberajú cirkvi, štát vymáha iba v prípade žaloby nedošlé príspevky, za ktoré môže byť v krajnom prípade uvalená na neplatiča exekúcia. V Rakúsku je tiež zabezpečená náboženská sloboda a rovnosť a štát vedie registráciu na základe konfesie. Kto dosiahol vek 18 rokov, môže slobodne zmeniť vierovyznanie. Musí to však ohlásiť na úrade s veľmi dlhým názvom (Bezirkverwaltungsbehörde). Tento úrad následne informuje príslušnú konfesiú, ktorú tento občan opustil.

Veľká Británia a Írsko

Vo Veľkej Británii existuje štátna Church of England, na čele ktorej je v súčasnosti anglická kráľovná Alžbeta II. Táto štátna cirkev nie je, paradoxne, financovaná štátom, ale prioritne sa financuje sama z výnosov svojho značného majetku. Ďalším zdrojom sú poplatky, dary a dobrovoľné príspevky.

Anglická cirkev potrebuje, napríklad odobrenie parlamentu na to, aby mohla zmeniť základnú knihu modlitieb. Anglikánske cirkvi Walesu a Severného Írska sú naopak odštátnené. Škótska presbyteriánska cirkev nebola nikdy v dejinách štátna.

Odišné je postavenie cirkvi v tradične katolíckom Írsku. Až do roku 1871 bola štátnou cirkvou „anglikánska“ Church of Ireland s právnym nárokom na financovanie, dokonca aj od tých, ktorí sa k nej nehlásili (čo bola drvivá väčšina obyvateľstva s výnimkou Ulsteru). Dodnes táto cirkev právne vlastní najvýznamnejšie historické kostoly v krajine, vrátane Katedrály svätého Patrika. Rímskokatolícka cirkev v tom období nedostávala žiaden finančných príspevkov zo strany štátu. V roku 1871 bola Church of Ireland odštátnená a zároveň začala platiť v írskom práve, s výnimkou školstva, zásada odluky štátu a cirkvi.

Podľa dodnes platnej ústavy z roku 1937 „štát zaručuje, že žiadne náboženstvo nebude finančne podporovať“ (článok 44, ods. 2. 2). Táto klauzula je v nej zakotvená napriek tomu, že v preambule sa spomína katolícka spoločenská doktrína.

Škandinávské krajiny

V škandinávskych krajinách môže vyberať dane iba konfesia so štátom prepojená a uprednostňovaná. V Nórsku, Dánsku, Fínsku sú štátne protestantské cirkvi, vo Švédsku to tak bolo do roku 2000.

Vo všetkých štyroch krajinách sa platí cirkevná daň, výnosy majú tiež z majetku a financované sú aj zo zbierok a z priameho štátneho príspevku. Panovníci sú tiež často jedinou fyzickou osobou, ktorým nie je zabezpečená náboženská sloboda. Švédsky zákon o nástupníctve z roku 1810 predpisuje, aby panovníci boli augsburského vyznania (čl. 4).

Švajčiarsko

Vo Švajčiarsku určujú vzťahy medzi štátom a cirkvami autonómne jednotlivé kantóny. Vo väčšine kantónov je zavedený decentralizovaný daňový systém platenia cirkevných daní na úrovni miestnych cirkví. Výnimkou je Ženevský kantón (od 1907), s kantónom Neuchâtel (od 1941) s úplnou odlukou štátu a cirkví a kantón Waadtland, kde bolo na základe referenda v šesťdesiatych rokoch 20. storočia zavedené štátne financovanie cirkví. Švajčiarsko by mohlo byť modelovým príkladom pre Európsku úniu, že rôznorodosť vzťahov medzi cirkvami a štátom je udržateľná a vhodná.

Španielsko a Taliansko

V Španielsku aj v Taliansku bol v relatívne nedávnej dobe zavedený systém financovania cirkví asignáciou z daní. V Taliansku môže od 1. 1. 1990 každý platiteľ dane z príjmu, ktorý je talianskym občanom, pripísať určité percento z daní z príjmu niektorej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti.

V súčasnosti je to 0,8 % z daní. Ak sa občan rozhodne neprispieť na cirkvi, štát danú čiastku použije na sociálne alebo humanitárne účely. Podobný systém je od roku 1988 aj v Španielsku, výška je však stanovená v súčasnosti na 0,7 % a platiteľ dane z príjmu môže poukázať svoju čiastku alternatívne na podporu kultúry.

Pretože tento systém bol zavedený relatívne nedávno v krajinách s historicky vysokou religionizitou a občania Slovenska majú skúsenosť z asignáciou, tento model považujem za najvhodnejší pre SR. V nasledujúcej podkapitole sa mu budem venovať podrobnejšie.

Slovenská republika

Na Slovensku sú, ako všetci vieme, cirkvi a náboženské spoločnosti financované priamo zo štátneho rozpočtu cez Ministerstvo kultúry SR. Mimo toho sú financované z darov a čiastočne z výnosov majetku. Peniaze sú rozdeľované prioritne na základe počtu ľudí, ktorí sa k danej cirkvi hlásia počas sčítania domov obyvateľov a bytov.

Financovanie dodnes priamo vychádza zo Zákona 218/1949 Zb. zo dňa 14. októbra 1949 o hospodár-

skom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností štátom. Netreba pripomínať, že bol prijatý v období frontálneho útoku proti náboženstvu zo strany komunistov.

37 miliónov eur na cirkvi nie je, napríklad v komparácii so 60 miliónmi na vianočné darčeky pre dôchodcov, veľa. Napriek tomu táto suma je červeným súkonom pre tzv. humanistov a sekularistov. Problém však nie je v samotnej sume, ale v princípe. Ak ateista nechce platiť z daní platy duchovných, je to rovnaké, ako keď niekto nechce platiť koncesionárske poplatky, iný prispievať na železnice, ktoré nikdy nevyužil. Občan, ktorý platí dane musí financovať x vecí, ktoré sú mu nanič. Volič SDKÚ prispieva na chod Smeru či komunistov a opačne.

Cirkev, ktorej prvoradou úlohou sú duchovné a náboženské a nie ekonomické, sociálne a hospodárske úlohy, by odlukou získala viac, ako by stratila. Stratila by istotu (?) štátnych peňazí, avšak získala by autonómiu a nezávislosť. Odporcovia odluky argumentujú možnou finančnou poddimenzovanosťou cirkví.

Nie je zvláštne, keď viacerí vysokí predstavitelia rímskokatolíckej cirkvi argumentujú iba peniazmi? Nesmrdí to judášskym grošom? Samozrejme, treba uvažovať o forme odluky a zmene systému financovania. Francúzsky model pre Slovensko sa ukazuje ako nevhodný a radikálny. Na základe Zmluvy medzi SR a Vatikánom sa dokonca tiež predpokladá zmena status quo, keďže podľa článku 20 predpokladá, že „zmluvné strany uzavru osobitnú medzinárodnú zmluvu o finančnom zabezpečení Katolíckej cirkvi.“

Môj návrh zmeny modelu financovania cirkví a náboženských spoločností je nasledovný. Navrhujem systém asignácie z daní vo výške 2 % z hrubej mzdy. Pretože však viac ako 90 % z daní z príjmu ide do rozpočtu obcí a krajov, na daný účel by bolo vyčlenených 33 % z príjmov štátneho rozpočtu z plátov fyzických osôb.

Asignácia by bola zakomponovaná priamo do daňového priznania, čo by znížilo nároky na byrokráciu. Tiež by bolo možné určiť príjemcu na niekoľko rokov dopredu, prípadne až do odvolania. Ľudia by sa mohli rozhodnúť pre cirkvi, náboženské spoločnosti alebo pre podporu kultúrnych aktivít.

Peniaze, ktoré by neboli priamo poukázané, by boli rozdelené podľa pomerného kľúča. Bol by to určitý typ cirkevnej dane a „vlk by sa najedol a aj ovca ostala celá“. Cirkvi a náboženské spoločnosti by boli tiež oslobodené od daní a mohli by podnikáť. Toto oslobodenie by bolo viazané na neutralitu v otázkach podpory politických kandidátov a strán na spôsob USA. Ak by štatutárni zástupcovia porušili túto klauzulu, prišli by o daňové zvýhodnenie.

Téma odluky cirkví od štátu vyvoláva vášňami podfarbené diskusie a vyhlásenia. Bolo by veľmi vhodné otvoriť o tejto téme serióznu a nie emóciami zataženú rozpravu. Išlo by o fakty a nie o pocity a domnienky. Predstavitelia cirkví si musia uvedomiť, že odluka nie je zlo namierené proti nim.

Máme na to?

Menšie cirkvi (Apoštolská cirkev, Bratská jednota baptistov, Cirkev bratská, Cirkev metodistická) delegovali do expertnej komisie MK SR tajomníka CB IVANA MARKUŠA, s ktorým sa porozprával BOHUSLAV PIATKO. Komisia síce ešte nemá žiadne výstupy, lebo ešte nie je kreovaná, no zaujímalo nás, s akým mandátom tam náš zástupca bude fungovať.

Ivan, aká to bude komisia a čo je cieľom jej činnosti?

Ministerstvo vyhradilo na rokovanie asi takýto priestor: S rímsko-katolíckou cirkvou budú rokovať, zrejme, trochu z inej pozície a ostatným ponúkli cez Eumenickú radu cirkvi 4 miesta. Evanjelici dostali jedno miesto, reformovaní druhé, naše malé cirkvi tretie a ďalšie menšie neprotestantské cirkvi a pravoslávni obsadia štvrté kreslo. Cieľ jej činnosti nie je zadaný nejako jednoznačne, ale minister to formuloval asi tak, že cieľom je viesť nie politický, ale odborný dialóg. Chápem to tak, že expertná skupina má pripraviť také podklady, o ktorých sa bude dať diskutovať a z ktorých môžu po určitých kompromisoch vyjsť nejaké rozumné návrhy a predstavy, ako podklad pre legislatívu.

Na to, či je cieľ zadefinovaný sa pýtam len preto, či je zadávateľom jasné o čo ide. Či ide o skutočnú odluku cirkvi od štátu, alebo o hľadanie modelu financovania cirkví, čo je dosť podstatný rozdiel? Myslím si, že v médiách sa to dosť neodlišuje.

Úloha je zadaná ako „odluka cirkvi od štátu“. No treba povedať to, čo na stretnutí veľmi úzkostlivo pripomínal minister Krajcer, že nemajú záujem problém rozseknúť, že ich úlohou je len otvoriť dialóg na odbornej úrovni. Je zrejme, že pre štát bude financovanie cirkví jednou z priorít ďalšieho pokračovania dialógu.

Skôr, ako sa dostaneme ku konkrétnejším predstavám, ešte ma zaujíma tvoj osobný názor na mediálne argumenty, že odlukou

od štátu sa stanú cirkvi slobodnejšie?

Keď sa to spraví dôsledne, tak celkom určite. Cirkvi sa stanú slobodnejšie, keď sa im nikto nebude starať a prípadne aj určovať v oblasti financií, čo na čo a kedy a kde a ako. Je dosť pravdepodobné, že dôsledná odluka mnohým otvorí oči, cirkvi budú musieť odbúrať veľkú väčšinu svojich činností a ostane im len napĺňanie svojho pôvodného poslania. A tým pádom im nebude môcť do toho nikto rozprávať. Za totality boli činnosti riadené a kontrolované aj ideologicky, cez financie, teraz je to kontrolované cez financie.

No, v tom prípade je to aj otázka prežitia mnohých malých cirkví. Tie, čo neprežijú ako cirkvi si asi veľa slobody neužijú?

Cirkev všeobecná prežije. Druhá vec je, v akej forme. Čo bude po dni D, v ktorom sa cirkev odstrihne od štátu dnes len ťažko prejudikovať.

Dobre. Je to o peniazoch. Buďme konkrétni a hovorme o Cirkvi bratskej. Aká je štruktúra minútia štátneho príspevku?

V minulom roku sme dostali 328 tisíc eur. Z toho 295 tisíc sme použili na mzdy a odvody, čo je 92 % spotreby štátneho príspevku a zvyšných 8 % ide na presne určenú a kontrolovanú činnosť cirkevných ústredí a treba rovnako povedať, že to nekryje úplne náklady ústredia.

Takže štát vlastne zabezpečuje mzdové potreby cirkví?

V podstate je to tak. Jednotlivé zbory „dorovnávajú“ príjem svojich kazateľov podľa vlastného

uváženia. Čiže v prípade odluky nás to zasiahne v oblasti miezd, teda v tej najcitlivejšej personálnej oblasti.

To je ďalší problém, ktorý veľmi rady vyťahujú médiá: Štát platí mzdy farárom, kazateľom, kňazom, ale nereguluje ich počet počtom členov cirkvi. Takže si cirkvi môžu navrhovať počty pracovníkov ako chcú a štát na to dá. Je to tak?

Dá sa to aj takto postaviť. Keď cirkev zadeklaruje na MK SR, že otvára niekde novú činnosť a na to je potrebný profesionálny pracovník, ministerstvo to akceptuje bez nejakých vážnych výhrad. Naša skúsenosť za posledné roky je nasledovná: Pripravili sme akýsi „generel“ a povedali sme, že každý rok potrebujeme navyšovať stav asi o dvoch až štyroch pracovníkov, čo predpokladá zvýšenie príspevku. V podstate nám akceptovali iba požiadavku, ale nie jej krytie. Povedali: „môžete mať ľudí koľko chcete, ale väčší balík peňazí nemáme“.

Aký je podiel štátneho príspevku na celkových nákladoch Cirkvi bratskej?

Je to zložité, nedá sa odpovedať jednoducho, lebo celkové náklady cirkvi sa skladajú z lokálnych rozpočtov aj z príspevkov do ústredia, kým štátne príspevky smerujú iba do ústredia. Ak to vzťahujeme na mzdy a financovanie ústredia, tak je to 14 % cirkvi a 86 % štát. Ak to vzťahujeme aj na rozpočty lokálnych zborov, tak je to 64 % cirkvi a 36 % štát.

Čo by mohla spraviť s našou cirkvou odluka od štátu?

Je to veľmi jednoduché – zbory sa budú musieť poskladať na mzdy. To znamená, že budeme mať toľko kazateľov, koľko budeme vedieť zaplatiť z vlastného vrecka. Je zrejme, že na stav v akom žijeme dnes mať nebudeme.

Prežili by všetky naše zbory?

Môžem k tomu povedať len svoj názor. Keď tučný človek schudne, prežije, keď schudne chudý, môže byť ohrozený. Väčšie zbory majú väčšiu nádej na prežitie. Je diskutabilné, čo je veľký a čo je malý zbor z tohoto hľadiska. V posledných rokoch sa ukazuje, že obetavosť, teda ochota dať cirkvi príspevok sa v jednotlivých zboroch veľmi odlišuje a veľmi závisí aj od motivácie. Keď sa projekt chytí, nájdu sa aj peniaze. To sme videli v dávnejšej minulosti, keď sa stavali modlitebne – v Leviaciach, Prešove, Bardejove, Bratislave, v Hermanovciach. Napríklad v Hermanovciach sa teraz púšťajú do veľkých projektov, ako sú misia na Ukrajine, misijný projekt pre Rómov a vidíme, že zbor, ktorý je relatívne malý a v neľahkom sociálnom prostredí nemá problém pustiť sa do toho. Až to pripomína tri haliere chudobnej vdovy. Kým väčšie zbory dávajú zo svojho prebytku, oni dávajú z podstaty. Tým chcem povedať len toľko, že ťažko odpovedať na otázku, kto v prípade odluky prežije a kto nie. Tu prichádza téma, ktorá nám už istý čas klope na okná: solidarita. V zboroch sa stráca „politická vôľa“ riešiť veci solidárne s inými. Možno bude treba pristúpiť k nejakému systémovému kroku, ktorý solidaritu zabezpečí. Ale na to musí nastať aj silný ideový a duchovný súzvuk medzi veľkými a malými zborami. V Čechách to, napríklad už v minulosti pomerne úspešne vyriešili a tam solidarita funguje. Jednoducho, príspevky zo všetkých zborov smerujú do ústredia a to potom prerozdeľuje, nie podľa veľkosti, ale podľa „výkonu“, možno veľmi zjednodušene povedané – podľa kvality, veku, a výkonnosti kazateľa. Nemám na mysli len kvalitu kázne, ale celkové aktivity a záber zboru. A čo je podstatné, jeho plat sa sťahuje s ním. Má ho teda rovnaký,

či je vo veľkom alebo v malom zbore. Lebo, samozrejme, štátny príspevok nepokrýva ani tam, ani u nás celú mzdu kazateľov a profesionálnych pracovníkov cirkvi. My toto zatiaľ nemôžeme spraviť, lebo u nás väčšie a bohatšie zbory prispievajú na mzdu svojho kazateľa väčším percentom a menšie menším, alebo dokonca žiadnym. Takže, keď kazateľ má odísť z veľkého zboru do menšieho, ide dolu s platom. A pýta sa, ak mám rodinu – ako z toho vyžijem? Rada mu môže garantovať len plat vo výške štátneho príspevku. Nič viac.

Sme tak trochu na mediálnej vlne českého prezidenta V. Klause s jeho slávnym výrokom z 90. rokov, že „peniaze sú až na prvom mieste“. Odluka cirkvi od štátu má však aj širší rozmer.

Iba v skratke možno nezaškodí pripomenúť historický aspekt tohto vzťahu. V stredoveku, laicky povedané, platilo, že cirkev rovná sa štát. Cirkev slúžila mocenským ambíciám vladárov a teda štátov a štát ju odmeňoval majetkami a ďalšími výsadami. Tak sa veľká katolícka cirkev dostala k obrovskému majetkom, ktorý sa neskôr štátna moc snažila kontrolovať, regulovať, no nesiahali na vlastnícke práva cirkvi. To spravili až komunisti. Nás – Cirkev bratskú sa tento majetkový problém až tak netýka, lebo sme toho veľa nemali a tak nám nemali čo zobrať. Na Slovensku vládne taký mýtus, že tu sa už všetko cirkvám vrátilo. Nie je to pravda. Je to oveľa, oveľa zložitejší problém, než ako sa to v médiách spoločnosti predkladá.

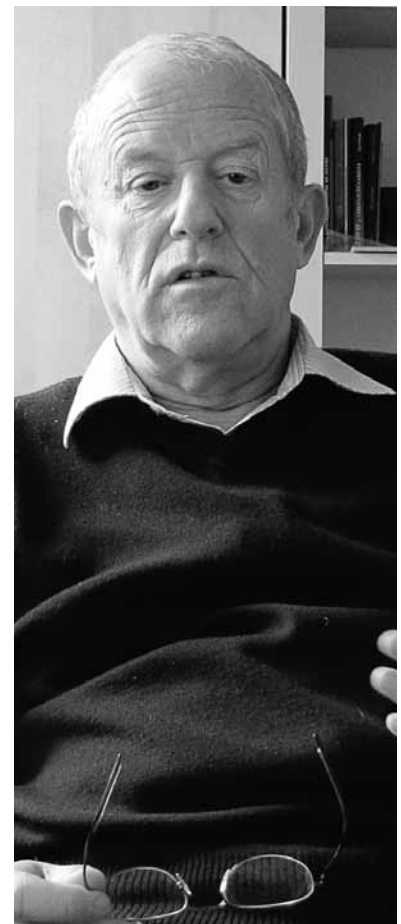
Ďalší aspekt je etický – ten by som prirovnal k putovaniu Izraelského ľudu v púšti. Nedostali od Hospodina sušené mäso na 40 rokov, ale dostali mannu na každý deň. A žili s vierou, že bude aj zajtra. Ak nastane odluka cirkvi od štátu, aj my budeme musieť žiť s tou vierou, že vždy budeme mať toľko, koľko budeme potrebovať na prežitie. Odluka od štátu je odchod od egyptského prostredia „mastných hrncov“.

No a o finančnom aspekte sme už čiastočne hovorili. Je to do istej miery špecifikum postko-

munistických krajín. Keby vývoj pokračoval bez komunistického prerušenia, prirodzene, boli by sme možno v modeli financovania ako niekde v Rakúsku, kde funguje systém nastavený štátom ešte za feudalizmu, s neskoršími dobovými politickými aktualizáciami a cirkev tam žije.

Hovorili sme už o niektorých dopadoch odluky cirkvi od štátu. Spomenuli sme mzdy kazateľov. No dopady budú, zrejme, širšie, ako len to, koľko kazateľov užívieme?

Štát si myslí, že ušetrí. Preto túto tému kladú politici na stôl. Pokiaľ ide o cirkev: Treba povedať, že okrem kazateľov máme platených diakonov, vikárov, ktorí sa pripravujú na pozíciu kazateľov, ďalej sú to pastorační asistenti (momentálne ich nemáme). Je veľmi pravdepodobné, že tu sa začne strihať. Čo to bude v praxi znamenať? – Cirkev sa bude musieť vrátiť k dobrovoľníctvu. A treba ▶

pripustiť aj možnosť, že niektoré zbory, ale predovšetkým niektoré činnosti zaniknú. A vážny bude dopad identity cirkvi po odluke. V podobe, v ktorej existujeme sme aj vďaka štátnym príspevkom. Keď sa tieto stratia, mám strach, že sa začne trhať aj identita zborov a tým aj cirkvi. Čo sa stane, keď zbory budú odkázané samy na seba? Prečo by zo svojho, z čoho ledva prežijú, mali dávať na ústredie a nebudaj na prerozdelenie? Bratislavský zbor už otvorene deklaruje, že zbor bude garantovať plat kazateľa v prípade odluky. Podľa mňa je to začiatok odbúravania našej identity jednoty. Potom to už kludne môže byť „slobodný evanjelický zbor“, nie zbor Cirkvi bratskej.

Možno sú to trochu pesimistické scenáre?

Budúcnosť v kontexte toho, čo hovoríme, vidím ako paralelu bankrotu, štátneho bankrotu. Prešla cez to pred 15–20 rokmi Brazília, zrejme to čaká Grécko, Írsko, Portugalsko a ďalšie štáty. Zbankrotujú, ale nezaniknú. Pre cirkev je to veľká výzva, na ktorú sa treba pripraviť. Keď sme doteraz nevedeli, vďaka, (či napriek?) dotáciám nastaviť nejaký iný, lepší životaschopný model, tak nás Pán Boh k tomu donúti. Niečo sa skončí, zbankrotujeme a bude treba spraviť novú východiskovú čiaru, od ktorej sa odrazíme. To bude čas, keď si bude treba nanovo, alebo staronovo zadefinovať priority Cirkvi bratskej.

Ak sa nájdú 3–4 zásadné priority, na ktorých sa budú vedieť zhodnúť malé aj veľké zbory, mohol by vzniknúť zárodok novej identity. A tú bude treba naformulovať. Lebo to, čo máme naformulované teraz – jednota v rozmanitosti, je už historicky prežitá. My sme dnes jednotní tým, že sme rozmanití! A potom je otázka, či naši kazatelia, teda tí, ktorí sú v našej cirkvi prví medzi rovnými, či sú schopní a ochotní sa podpísať krvou a celým svojím svedomím pod naše terajšie vyznanie viery. Toto nám odkazuje možná hrozba odluky. A chcem to povedať aj na tomto mieste – už dnes by sa mali týmto problémom zaoberať

v každom zbore, aby sme raz, keď to spadne, vedeli, kto sme a kde sme. Poviem to na ekonomickom príklade: V podnikateľskom svete dlho fungovali akciové spoločnosti. Každý v spoločnosti mal slovo do výšky svojich akcií. Dnes vládnú holdingové spoločnosti. Každý člen dá do holdingu toľko peňazí, rozumej v cirkvi právomocí, aby holding investoval a rozvíjal ich spoločný zámer, vrchol holdingu má dôveru svojich členov, ale členovia neurčujú, kam investovať. My vytvárame zdroje a vy investujte tam, kde to bude najlepšie. Keby sme dospeli k tomuto duchovnému holdingu, keby sme si dokázali zadefinovať, čo je to, čo chceme a dali k dispozícii zdroje na realizáciu zámerov, mohlo by to prežiť a fungovať. Ale je to na vzájomnej dôvere a na viere v Božie vedenie.

A celkom na záver: Formuje sa už nejaká predstava na Deň Po? Aspoň v úvahách, ktoré by sa

mohli objaviť vo výstupe expertnej komisie?

Mne je najbližší určitý mix talianskeho a amerického modelu. Asignácia daní v kombinácii so zrušením dvojitého zdanenia. To znamená, že ľudia by dobrovoľne určovali adresáta na určité percento dane.

...tak, ako je dnes pri 2 %?

Približne. To je taliansky model. Ale na druhej strane – ak cirkev nedostane od štátu nič, nech sa asignácia kombinuje s oslobodením od daní. V USA sú napríklad cirkvi oslobodené od federálnych daní. Veď my do košíka dávame už zdanené peniaze. Z tých peňazí dáme nášmu kazateľovi a štát mu ich znovu zdaní pri mzdách a odvodoch. To by bolo celkom férové. Takže, dobre, nech je cirkev odlúčená od „egyptských hrncov“, ale nech sa vytvorí systém, v ktorom cirkev vytvorí svoje zdroje a všetko ostatné nech spočívne na pozhnaní zhora. ■

Stvorenie Adama

Cirkevné weby III.

GABRIEL GAJDOŠ

(Autor je kazateľom CB v Žiari nad Hronom a administrátorom webových stránok.

Je absolventom kurzu cirkevnej komunikácie v USA.)

V prvom príspevku sme poukázali na to, že ľudia ľahšie prijímajú informácie z dobre upraveného webu, lebo zanedbané stránky robia informácie nedôveryhodnými. Preto na grafike záleží. Ani najlepšia úprava nič nezaväží, ak tam nenájdeme informácie, ktoré hľadáme. O tom sme hovorili v druhej časti. Z toho titulu nám pagerang stránky pomáha vyhodnotiť kvalitu našich informácií, ich čítanosť a citovanosť. Neženieme sa za lepším hodnotením, ale chceme poskytnúť hodnotné informácie, nielen oznamy.

Byť na špici

Je zrejme, že kresťanský web sa posúva k väčšej medializácii. Kým pred niekoľkými rokmi boli nahrávky kázni zriedkavosťou, dnes sú štandardom a zajtra budú minimom. Ďalej bude rásť počet videozáznamov a on-line prenosov. Na Slovensku ich robia len dva zbory. Realizovať videozáznamy z bohoslužieb prináša pre zbor viaceré výhody. Znamená to byť na špici internetového segmentu. Okrem určitej prestíže, ktorú táto pozícia prináša, zároveň vytvára na vodcov zboru tlak, aby svoje bohoslužby spravili otvorejšími aj pre ľudí z necirkevného prostredia. Zbory otvorené týmto podnetom budú rýchlejšie rásť.

Spoločenstvo, ktorému chýbajú vonkajšie podnety, sa nutne zameria samo na seba. Pravdepodobne zostane malými, nie pre malý potenciál, ale pre nezachytenie trendov v komunikácii. Pokiaľ sa spoločenstvu podarí prelomiť túto bariéru, dostane sa do vyššej fázy komunikácie, niekde, kde začína skutočný *public relation* (PR).

Osloviť hľadajúcich

Veríme, že sa Pánu Bohu páči, keď svojou činnosťou približujeme Jeho slovo ľuďom. V dejinách cirkvi bolo veľkým víťazstvom zrušenie monopolu latinských bohoslužieb. Začalo sa slúžiť v zrozumiteľných jazykoch, čím sa veľa ľudí dostalo pod vplyv Svätého písma.

V tejto súvislosti vyvstáva otázka, či je dobré umiestňovať kázne na internet. Výskumy dokázali, že na podujatia, ktoré sa neskoršie zverejnia, príde menej ľudí. Internet nie je nato, aby kresťania spohodlneli. Z pastoračného hľadiska zverejňovanie nahrávok nepodporuje zborotvornosť, ale pôsobí skôr opačne.

Z misijného hľadiska sa neosvedčilo zverejňovať celé kázne, pretože neprichádza potrebná odozva. Kto si vypočuje hodinové kázanie, alebo dokonca dvojhodinový priebeh celej bohoslužby? Účelom webu nie je oslovovať veriacich z iných cirkví, ale hľadajúcich. Nechceme pretahovať ľudí z iného spoločenstva, ale nasmerovať nových ľudí k Pánovi. V tomto bode často

zlyhávame, keď naše pozvánky koncipujeme kresťanskými sloganmi, nie slovami súčasného človeka. Preto umiestňovať celé bloky nahrávok je málo účelné a treba to zmeniť.

Lepšou cestou je vybrať z kázne 10-minútovú sekvenciu, napísať sprievodný text ku kázni a sekvenciu záznamu umiestniť do článku. Takto spracované posolstvo nielenže sa jednoduchšie nájde, ale zároveň môžeme očakávať aj väčšiu účinnosť. Znamená to síce viac práce, ale výsledky sú lepšie.

Zapojiť ďalších

Ďalším bodom, kde často robíme chybu, je nechať všetku starosť o web na administrátora. Jeho úlohou je postarať sa o technickú stránku, sviežosť a aktuálnosť webu. Na písanie článkov už nemá kapacitu a možno ani danosti. Z toho dôvodu treba do procesu zapojiť ďalších komunikátorov. V zboroch takíto ľudia sú, len ich treba nájsť a poveriť službou. Komunikátor je akýsi hovorca zboru, má prístup k informáciám a vie ich prezentovať. Je to inakšia práca ako prečítať zborové oznamy.

Pokiaľ ešte nemáme doménu, je dobré porozmýšľať o názve. Naša cirkev si zvolila systém CB, plus skratku príslušného mesta. Takýto názov si cirkevník ľahko pamätá, ale pre neznaleho veci je to nerozlúštiteľný kód. Posúďte sami, čo si ľahšie zapamätáte: www.cbzh.sk alebo www.ziarprejezisa.sk

Pravdepodobne už nebudeme meniť zabehnutý systém domén, ale čo najviac zverejňujeme webové odkazy v zborových časopisoch, letákoch, pozvánkach a emailoch. Vo všeobecnosti platí zásada, že tlačové médium najlepšie podporuje internet a naopak internetové médium sa najlepšie prezentuje v tlači. Myslíme na to, že jedna forma komunikácie nikdy nestačí.

Na záver to najdôležitejšie. Neustále treba vzdelávať pracovníkov, stretávať sa a školiť ich. Verím, že aj táto séria článkov k tomu dopomohla. ■

GUSTÁV SADLOŇ

(18. 7. 1902–20. 8. 1971)

Pripravil: JOZEF UHLÍK

Detstvo

Kazateľ Jednoty českobratskej (JČB) a od roku 1967 Cirkvi bratskej Gustáv Sadloň pochádza z kopaníc pri Starej Turej. Pretože v tomto kraji bol problém nájsť prácu a užiť sa, rodičia sa presídlili do obce Eichgraben v Dolnom Rakúsku. Otec bol cez zimu podomovým obchodníkom a v lete pracoval v poľnohospodárstve. V čase, keď sa rozpadla Rakúsko-Uhorská monarchia, Gustáv študoval vďaka podpore jednej rodiny na strednej škole v St. Pölten.

Duchovné korene

V roku 1919 boli rodičia postavení pred rozhodnutie, podať si žiadosť o rakúske občianstvo, alebo vrátiť sa do novovzniknutého československého štátu. Rozhodli sa pre návrat do Starej Turej. Životné podmienky v rodnej obci boli neporovnateľne ťažšie ako v Rakúsku. Gustáv pracoval v poľnohospodárstve a potom v bratovej stolárskej dielni. Na Starej Turej sa stretol s prebudeneckým hnutím sestier Royových v spolku Modrého kríža (MK) a prijal do svojho života zvesť evanjelia. Postupne v ňom dozrievala myšlienka plne sa venovať duchovnej službe. Na radu Jána Chorváta odišiel v roku 1924 študovať na Biblický ústav v Bukovine v Nemecku. Po päťročnom štúdiu zostal pracovať ako pomocný kazateľ v nemeckom Sliezsku.

Praha, Prešov, Viedeň

V roku 1930 sa vrátil do Československa, vstúpil do JČB a stal sa vikárom zboru v Prahe na Smíchove. Nasledujúci rok odišiel do Veľkej Británie na dvojročné štúdium teológie na biblickom ústave v Glasgowe. Po návrate do vlasti sa stal správcom zboru JČB v Prešove, kde bol v roku 1935 ordinovaný za kazateľa. Ťažkosti spôsobené činnosťou bývalého kazateľa zboru Josefa Krapáča, ako aj nastupujúci protičeský šovinizmus ho viedli k tomu, že požiadal o preloženie a predčasne ukončil svoje pôsobenie v prešovskom zbore. Gustáv Sadloň bol prvým kazateľom JČB slovenského pôvodu, ktorý slúžil na Slovensku. V roku 1936 sa oženil s akademickou maliarkou Vírou Zelinkovou (1900–1988) a odišiel za správcu českého zboru JČB vo Viedni. Pán Boh im daroval jednu dcéru Renatu. Po anšluse Rakúska v marci 1938 musel zbor JČB vo Viedni ukončiť činnosť a koncom roka 1938 sa Gustáv Sadloň aj s rodinou vrátil do vlasti.

Ťažké roky vojny

Tu prevzal dlhší čas neobsadené miesto správcu zboru JČB v Bratislave. V roku 1939 sa rozpadla Československá republika, vznikol samostatný Slovenský štát

a väčšina členov zboru, ktorí boli českej národnosti, musela opustiť Slovensko. V roku 1940 úrady JČB ako cirkvi zakázali a bohoslužobné priestory úradne zabezpečili. Aby duchovná práca mohla pokračovať, Gustáv Sadloň uzavrel dohodu s Kresťanskou reformovanou cirkvou o formálnom prijatí členov do ich zboru, pričom si členovia JČB zachovali úplnú autonómiu vo všetkých aktivitách. Po skončení vojny v roku 1945 sa činnosť zboru JČB v plnej miere obnovila.

Začlenenie Modrého kríža do JČB a zápas o prežitie

Komunistický puč v roku 1948 znamenal koniec náboženskej slobody. Boli vydané nové cirkevné zákony. Duchovná činnosť bola oklieštená a mohla sa praktizovať iba v povolených cirkvách. Náboženské spolky, teda aj MK komunisti zakázali. Členovia bratislavského spolku MK a repatrianti z Levíc na čele s kazateľom J. O. Markušom sa pokúsili založiť slobodnú evanjelickú cirkvi. Štátna moc to zamietla. Po neúspešných rokovaniach členov MK s Evanjelickou cirkvou a v o autonómnom prebudeneckom a misijnom poslaní MK v rámci evanjelickej a v cirkvi časť členov bratislavskej odbočky MK od evanjelikov odišla a 20. 9. 1950 sa pripojila k zboru JČB v Bratislave. Rokovania za MK viedli Milan Jurčo, Michal Chalúпка a Ján Školník. Zbor JČB zastupovali Gustáv Sadloň, Václav Linhart a Juraj Krupa. V jednom zbore sa spojili dva národnostné aj duchovné prúdy, čo do života spoločenstva prinieslo mnohé napätia. V rokoch 1954–1955 sa vyhrotili nedorozumenia vyplývajúce z odlišnosti oboch pôvodných spoločenstiev do takej miery, že hrozilo rozdelenie zboru. Niektorí mladší bratia pôvodom z MK boli vylúčení zo zboru. V roku 1957 predstavitelia

Zľava: kazateľ Gustáv Sadloň, Gustáv Surkoš, Juraj Krupa a Robert Poloha.

Zľava:
- Ján Školník
- poetka a predsedníčka spolku –
Vieroslava Marie Rafajová
- kazateľ JČB Gustáv Sadloň.

Záhrada modlitebne v Bratislave,
šesťdesiate roky 20. storočia.

oboch prúdov vyznali svoje previnenia, nasledovalo vzájomné odpustenie a zjednotenie zboru. V roku 1959 komunistická štátna moc zatkla, odsúdila a uväznila členov bratislavského zboru a bývalých členov Modrého kríža Ondreja Luptáka, Vladislava Mateja, Jána Rosenbergera-Rosu a Jána Hollého za vymyslený zločin podvracania republiky. Gustáv Sadloň sa zachoval ako správny pastier a človek. Pred totalitným súdom bratov statočne obhajoval. Uväznených prepustili po 11 mesiacoch na amnestiu 9. 5. 1960. Neskôr boli v plnej miere rehabilitovaní. Toto obdobie bolo pre kazateľa Gustáva Sadloňa a celý zbor mimoriadne ťažké, preverilo hĺbku osobnej viery jednotlivcov, vzájomnú dôveru a pevnosť bratských vzťahov. Gustáv Sadloň verne slúžil Božím Slovom nielen v Bratislave, ale aj na staniach v Starej Turej a Kalinove, kde sa členovia MK tiež pripojili k JČB. Viacero funkčných období (1945–1970) bol aj členom Rady JČB.

V zbore zostal kazateľom prakticky do konca života. 18. apríla 1971 bol za správcu zboru zvolený prešovský kazateľ František Ciesar a brat Sadloň odišiel 1. júla 1971 do dôchodku. Zakrátko nato pri návšteve Prahy zomrel. ■

Zdroj:

1. Juraj Potúček: *Rudolf Knobloch a Gustáv Sadloň, Bratislava 1987*
2. Kol.: *Korene, Bratislava 1994*

VEĽKÝDETSKÝLETNÝPOBYTCIRKVI BRATSKÉJ

SPOLOČNÝ
CELOSLOVENSKÝ TÁBOR
PRE DIEVČATÁ A CHLAPCOV
OD 6 DO 12 ROKOV

PRÍRODA, BIBLIA, HRY, ŠPORTY,
TVORIVÉ DIELNE,
MALÍ AJ VEĽKÍ KAMARÁTI
A VEĽKÝ PRÍBEH...

**6.—13. augusta
2011**

**Hotel Akademik
Pribylina**

Cena 85 Eur (bez dopravy)

Závazné prihlášky do konca mája 2011.

Informácie a prihlášky u vedúcich besiedky v zboroch CB
alebo u koordinátorky pre prácu s deťmi CB Dagmar Danelovej.

Kontakt: 0903 967 411, dagmar.danelova@gmail.com, www.cb.sk

CIRKEV BRATSKÁ • je spoločenstvom ľudí, ktorí veria v Ježiša Krista ako Božieho Syna a svojho Záchrancu
• prijíma Bibliu za merítko viery, učenia a života • chce byť otvoreným spoločenstvom • vidí svoju úlohu vo vyznávaní kresťanskej viery, vo vedení k tejto viere, vo vytváraní spoločenstva veriacich a v praktickej pomoci ľuďom, ktorí to potrebujú.

ÚNIA DETÍ A MLÁDEŽE, n.o. je združenie skupín detí a mládeže, v ktorých sa uskutočňuje výchova podľa kresťanských zásad. Ich základným východiskom je viera v Ježiša Krista vyjadrená všeobecným kresťanským vyznaním viery. Činnosť skupín zahŕňa biblické vzdelávanie, etickú a spoločenskú výchovu, rozvoj osobnosti a budovanie zručností, poznávanie a ochranu prírody, táborové pobyty, šport a ďalšie aktivity.

Únia detí a mládeže, n.o.

„... vidíš niečo? A on otvoril oči a povedal: Vidím ľudí; vyzerajú ako stromy, ale chodia. Znovu mu položil ruky na oči a on začal vidieť. Slepec ozdravel a všetko videl úplne jasne.“ Mk 8, 23c-25

JESUSHOUSE LOKAL 2011

ERVIN MITTELMANN
(Autor je kazateľom CB v Kalinove.)

Foto: MILOŠ KRUPA

Druhá štvordňová evangelizácia JesusHouse Lokal je za nami. Prežívali sme, že Boh, ktorý otvára oči slepým, bol s nami. Teraz vidíme výzvy, ktoré sú pred nami. Spoliehame sa na Ducha Svätého, ktorému najviac záleží na tom, aby ľudia nevideli Ježiša len matne „ako stromy...“, ale aby Ho viac vierou videli, viac Mu rozumeli, viac Ho milovali a viac sa Mu oddávali v každodennom nasledovaní.

Čo je JesusHouse Lokal?

JesusHouse lokal je súčasťou JesusHouse evangelizačného projektu, ktorý stojí na dvoch pilieroch. 1.) JesusHouse Lokal a 2.) JesusHouse Central. JesusHouse Central je obdobou satelitnej evangelizácie ProChrist, s tým rozdielom, že celý program je šitý pre vekovú skupinu od 15 do 25 rokov. Čiže omladený ProChrist. JesusHouse Lokal je druhou časťou celkového konceptu. Je založený na tom, že evangelizujú miestni lokálni evangelisti. Program je podobný ako pri satelitnej evangelizácii: piesne, svedectvá, scénky, scénický tanec, evangelizačné kázania, výzvy ku krížu, pohostenie, voľné rozhovory.

Aký bol JesusHouse Lokal Giraltovec 2011?

JesusHouse Lokal robila miestna mládež CB Giraltovec a Hermanovce v priestoroch Základnej umeleckej školy v Giraltovcích. Bola plná požehnaných prekvapení.

Prekvapenie prvé – Vysoké nasadenie zboru

Do Giraltovec som prišiel o deň skôr, v sobotu večer. Dozvedel som sa, že giraltoveckí spolu s hermanovským zborom sa niekoľko dní intenzívne modlia formou non-stop modlitebnej reťaze. Videl som, že pripravovanú evangelizáciu berú vážne. Neviem, či sa to dá nejakو intelektuálne popísať, čo som prežíval, ale bol to silný pocit, že Boh bude robiť v Giraltovcích veci, ktoré sa bežne nedejú. Verím, že aj modlitby a očakávania zboru boli Božím nástrojom pre Božiu slávu. Vnímam som, že evangelizácia je modlitbami prikrýta a prijímal som pokoj, milosť a silu k tomu, čo sme mali pred sebou. Mládežníci pracovali naplno a v dobrom počte. Naraz sa ich stretlo 15 až 25, povedali sme si úlohy a išlo to bez toho, aby sme čokoľvek

museli riešiť. Takmer všetci vedeli, čo majú robiť a naozaj na tom „makali“. Bola to pre mňa radosť byť súčasťou takejto tímu.

Prekvapenie druhé – Rozsah návštevníkov

JesusHouse Lokal evangelizácie sú svojím programom určené najmä pre generáciu vo veku od 15 do 30. Už prvý deň sa tam ale objavili mladé rodiny s deťmi. Od druhého dňa sme preto museli zriadiť detský kútik. Nakoniec sa návštevnosť vyprofilovala tak, že hostia boli zložení z troch skupín. Prvou boli mladí, pre ktorých bol JesusHouse Lokal šitý. Druhou skupinou boli mladé rodiny a tretou giraltoveckí Rómovia. Môj odhad je, že návštevníci boli rozdelení rovnako asi po jednej tretine. Návštevnosť sa pohybovala od cca 50 do 80. Každý deň bola väčšia. Počas štyroch dní sa vytvorila dobrá komunita, kde sme všetci očakávali, čo bude Boh medzi nami robiť. Mám pocit, že podobne sa cítili aj „ešte nie veriaci“, ktorí si každý deň pozývali ďalších priateľov. Počas posledného dňa sme mali dojem, že na to, aby JesusHouse Lokal evangelizácia najlepšie naplnila svoj účel, mali by sme pridať ešte štyri dni.

Prekvapenie tretie – ovocie

Po prvej evangelizácii v Leviciach som dostal niekoľko spätných väzieb a pokúsil som sa viac hovoriť aj o nepríjemných témach, ako je hriech a pokánie – samozrejme, v kontexte kázaných textov. Naše očakávanie bolo, že keď budeme vidieť 4–5 ľudí, ktorí prídu ku krížu, ktorí vydajú svoje životy Pánovi Ježišovi, tak budeme veľmi vďační Pánu Bohu. Boli by sme vďační Pánu Bohu aj keby bol prišiel jeden človek, pretože sa kázalo o Ježišovi a to je vždy slávne. Boh nám však všetkým dal vidieť omnoho viac. Len prvý deň prišlo k Pánovi Ježišovi asi 16 ľudí. Počas štyroch dní

evanjelizácie prišlo ku krížu vyznať svoje hriechy a vydať svoje životy Ježišovi asi 43 ľudí. Ak si vezmeme, že návštevnosť ľudí mimo členov CB bola denne asi 20, tak to je veľké percento. Sláva Bohu na nebesiach! Všetci sme boli prekvapení a pokorení Božou prácou. Ku krížu prišli ľudia od päťročných detí (boli asi tri) až po asi 60-ročných. Práve jeden takýto senior reagoval na výzvu ako prvý v posledný deň evanjelizácie. Prišli teenageri, aj z mladých rodín, aj mnoho Rómov. Iste,

len Boh vidí, čo sa v skutočnosti v srdciach ľudí dialo, ale veríme, že započal v mnohých životoch svoje dielo spásy.

Giraltovské spoločenstvo CB je vytrvalé, verné a vrúcné spoločenstvo. Toto všetko bude pre nich veľmi užitočné, pretože ich čaká veľa práce. Som rád, že som mohol byť na niekoľko dní súčasťou ich misijného života. ■

SVEDECTVO

Na JesusHouse som sa veľmi tešila, bola som plná očakávaní, ale keď mám byť úprimná, trochu som sa bála. Možno preto, že nikdy predtým som sa nezúčastnila prípravy evanjelizácie, bála som sa aj sklamania z toho, že čo ak žiadny človek neurobí rozhodnutie, ktoré by zmenilo jeho život. A kvôli tomu predsa JesusHouse bol!?

Keď som videla hneď v prvý večer ľudí, ako idú ku krížu odovzdať svoj život Bohu, uvedomila som si, že On naše modlitby vypočul a splnil to, o čo sme prosili.

Ďakujem Mu za všetko, čo konal v každom jednom z týchto štyroch evanjelizačných večerov. Myslím si, že pre našu mládež to bol začiatok niečoho, čo Boh chystá v Giraltovciach. Poučili sme sa aj na chybách a dúfame, že budeme mať príležitosť ich napraviť.

Rutka Krupová

ŽALM 23 V PIESŇACH

Žalm 23, ako jeden z najznámejších žalmov, je veľmi často zhudobňovaný. V priebehu storočí vzniklo množstvo piesní, či už s doslovným textom žalmu alebo parafrázovaným, prebásneným, na rôzne nápevy, v mnohých úpravách. Pred časom nám napadlo, že by tento žalm mohol byť témou nedeľnej kázne, s tým, že by sa zároveň spievalo viac piesní s rovnakým obsahom – Žalm 23. Hľadali sme teda piesne, známe, menej známe, či neznáme. Napokon sme na bohoslužbách 3. 5. 2009 spievali desať piesní. Okrem tých, ktoré máme v Kresťanskom spevníku: čísla 7 – *Kráľ večný Hospodin*, 376 – *Hospodin ráči Pastierom byť mojím* a 499 – *Ovečkou že Božou som*, sme vybrali známu pieseň A. Dvořáka – číslo 4 z Biblických piesní op. 99, v krásnej starej „kraličtine“ (Bible kralická, 1579–1594). Zaradili sme krásnu pieseň Kristíny Royovej *Hospodin je môj Pastier* z Prídavku ku KS č. 139, tiež niektorým známu *Sám lásky Kráľ je Pastier môj* (text H. W. Bakera z r. 1868 je spojený s viacerými nápevmi, u nás je známy s nápevom od The Followers, uvedeným v spevníčku Písničky na cestu, slovenský text J. Bubelkovej-Nagajovej v Piesňach na sobotu). Ďalšiu pieseň *Sám Hospodin je Pastier môj* (pôvodný text The Lord's My Shepherd, I'll Not Want napísal Francis Rous, uvedený je v spevníku Scottish Psalter z r. 1650, do slovenčiny pre-

ložil Ondrej Betko st.) sme spievali s nápevom Ivana Valentu z Prídavku ku KS č. 218a, ale aj s melódiou Jessie Seymour Irvinovej (publikovanej v r. 1872. Táto verzia je veľmi známa od r. 1947, keď ju spievali na svadbe anglickej kráľovnej Alžbety a princa Filipa). A ešte *Pastier, čo stádo miluje*, slovenský ľudový nápev (Na kamenečku sedela) s textom Jany Nagajovej, pieseň, ktorú poznáme v interpretácii Slavojka Krupu a skupiny Trne. Jednu novú, nám doposiaľ neznámu verziu Žalmu 23 sme našli v novom českom Kresťanskom kancionáli. Zavolali sme Janke, či by si ju pozrela a či by nemohla urobiť slovenský text. Potrebovali sme to dosť naráchlo. Text vznikol v priebehu jedného popoludnia, ľudia si ju rýchlo osvojili, páčila sa. Tak sme ju ponúkli do výberu nových piesní pre spevník. Na niektorých stretnutiach o spevníku, ktoré sme absolvovali po slovenských zboroch, sme ju aj spoločne zaspievali. Zaujímavé bolo, že na otázku, do akého obdobia by ju účastníci zaradili, viacerí vnímali pieseň ako „starú“. V skutočnosti ide o novú tvorbu. Autorom piesne *Hospodin, ty si Pastier môj*, v origináli The Lord is my Shepherd, je súčasný britský worship-leader Stuart Townend, ktorý pôsobí v CCK v Brighstone. Skúste si túto ním zhudobnenú parafrázu Žalmu 23 spievať a napíšte nám. Radi by sme ju zaradili do nového spevníka. *Ewald a Dagmar Danelovci*

Hospodin, Ty si Pastier môj

Žalm 23, Jana Nagajová

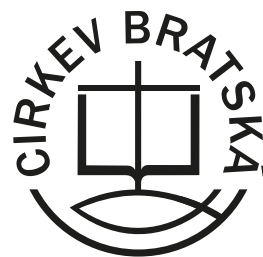
S.Townend

1. Ho - spo - din, Ty si Pa - stier môj, vieš, kde je svie - žej vo - dy
 2. Pre - do mnou stôl je pri - kry - tý, naň ka - lich lás - ky dá - vaš
 3. S Te - bou sa zlé - ho ne - bo - jím, hoc pôj - dem tie - ňov ú - do -

zdroj, na krás - ne lú - ky den - ne vo - díš ma, nič do - bré mi ne - chý - ba.
 Ty. Si pri mne stá - le blíz - ko, chrániš ma, nič do - bré mi ne - chý - ba.
 lím. Viem, že ma ná - ruč Tvo - ja o - bjí - ma, nič do - bré mi ne - chý - ba.

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKEJ

MÁJ 2011

Podstatnú časť tejto schôdze sme venovali definitívne-
mu upresneniu programu a priebehu výročnej konfe-
rencie a Spoločnej konferencie Cirkvi bratskej v Brati-
slave 20.–21. mája.

Rada odsúdila legislatívny postup vypísania
výberového konania, na miesto riaditeľa Bilingválne-
ho gymnázia C. S. Lewisa v Bratislave. Realizovaním
výberového konania poverila Správnu Radu Bilingvál-
neho gymnázia C. S. Lewisa v Bratislave.

Rada udelila 4 týždne študijného voľna Josefovi
Sýkorovi, ktoré súvisí s jeho doktorandským štúdiom.

Rada súhlasí s účasťou Tibora Máhrika na konfe-
rencii Cambridge Leadership Network 7.–15. júla.

Rada prijala informáciu Evanjelizačného a misij-
ného odboru o stretnutí s misionárkou Evou Ujlakyov-
vou, ktorá sa zasnúbila a bude nasledujúce obdobie
pracovať naďalej pre Juhovýchodnú Áziu, ale z Anglic-
ka. Evke srdečne blahoželáme a prajeme Božiu milosť
a vedenie v novom štádiu jej života.

Rada vzala na vedomie rozviazanie pracovného
pomeru s kazateľom Pavlom Čechom na vlastnú žia-
dosť. Zaoberala sa budúcnosťou misijného zboru v Ni-
tre a menovala Štefana Evina za administrátora zboru
v Nitre.

Zapísal: Ján Henžel

Čože?

Zahraničná misia a ja?

Nemožné! ...alebo predsa!?

Uvažuješ o zahraničnej misii, ale nevieš, či sa na takú-
to službu hodíš? Zaujímá ťa zahraničná misia a chcel
by si sa o nej dozvedieť viac? Túžiš sa dať Bohu k dis-
pozícii a stať sa misionárom, ale nevieš odkiaľ začať?
Potom je Wycliffe kemp 2011 presne to, čo potrebuješ.
Misionári s dlhoročnými skúsenosťami, interaktívny
program, spoznávanie rôznych kultúr prostredníctvom
hier a etnických večerov, priestor k osobným rozhovo-
rom... To všetko a ešte oveľa viac môžeš zažiť na Wyc-
liffe kempe. Viac informácií sa dozvieš po zaslaní zá-
väznej prihlášky.

POZOR! Uzávierka prihlášok: 31. 5. 2011 POZOR!

Vyplň on-line formulár na našom webe, alebo
nás kontaktuj na našej adrese.

Wycliffe Slovakia
Zd. Nejedlého 37
934 05 LEVICE
0903 234 885
slovakia@wycliffe.org
www.wycliffe.sk

Základné informácie o tábore:

Dátum: 14.-20. augusta 2011

Miesto: MEMC Ichthys,
Veľký Slavkov (Poprad)

Poplatok: 100 Eur (6 nocí+strava)

Minimálny vek: 18 rokov

Maximálny počet účastníkov: 20

Preto svoju prihlášku pošli už dnes!

Wycliffe kemp 2011

ČO BY BOLO, KEBY...?

V otázke bol, totiž, zašifrovaný vážny filozoficko-ideologický problém, o ktorom sa v časoch totality nesmelo verejne diskutovať. Problém „čo by bolo, keby...“ vo vedeckej práci pôvodne vyslovil anglický kozmológ, Brandon Carter a jeho riešenia otvorili otázku možnosti evolúcie života na Zemi. Carterove úvahy naznačovali, že ak by sa prírodné zákony odlišovali len málo od tých, ktoré pozorujeme, život by na našej planéte nebol možný a vesmír by nemal kto pozorovať. Carter bol prvý, kto potvrdil, že naša existencia závisí od veľmi presného „vyladenia“ prírodných zákonov. Ideologický problém bol zakódovaný v následnej otázke, ktorá vyplývala logicky z Carterovej otázky. Kto dokázal presne „vyladiť“ platnosť prírodných zákonov? Veda odvtedy pozná tento druh výskumu pod názvom *kontrafaktuálna analýza* a prírodovedci ju nazvali „antropickým princípom“. Ešte dodávam, že klasickou činnosťou vedca je skúmať platnosť prírodných zákonov, riešiť ich rovnice a experimentálne overovať, či teória zodpovedá realite. Zaoberať sa s otázkou „čo by bolo, keby...“ vo vede znamená v podstate meniť (špekulatívne) formy prírodných zákonov a následne hľadať riešenia iluzórnych absurdít. Beletria aj literatúra sci-fi pozná podobný žáner. Sú známe románové príbehy, ktoré rozhodujúce okamihy histórie menia opačným smerom (napr. Hitler vyhral 2. svetovú vojnu, Gorbačov nedopustil rozpad ZSSR, cestovanie v čase do minulosti a pod.) V ostatnom čase sme prežívali mimoriadne udalosti. Veľké zemetrasenie v Japonsku, kráľovskú svadbu vo Veľkej Británii, blahorečenie poľského pápeža, majstrovstvá sveta v hokeji na Slovensku, ničivý hurikán v USA, diskusie okolo Eurovalu II... a ďalšie

ŠTEFAN MARKUŠ

V 50. rokoch minulého storočia vedcov zaujal zaujímavý problém modernej fyziky. Náš profesor fyziky (Ivan Úlehla) nám ho predstavil otázkou, ktorej sme spočiatku nerozumeli: „Predpokladajme, že by sa zákony fyziky od svojho skutočného tvaru málo odlišovali – malo by to nejaké dôsledky?“

korupčné aféry politikov. Do kategórie týchto udalostí by sme mohli zaradiť aj osobné príbehy ľudí. Šťastné aj nešťastné. Všetko, čo sa s nami udeje, môžeme podrobiť skúmaniu pomocou *kontrafaktuálnej analýzy*. Čo sme mali vykonať, aby nám neželané veci neublížili? Alebo, čo sme neurobili, aby veci dopadli lepšie? Čo by bolo, keby...

Tenista neverí, že jeho loptička bola „out“. Špeciálne optické zariadenie zanalyzuje dráhu úderu. Presvedčia ho, že čiarový rozhodca sa nemýlil. Lopta dopadla jeden milimeter za čiaru! A tento milimeter rozhodol o strate miliónovej výhry vo finále! Malé veci rozhodujú o veľkých udalostiach. Prírodné zákony človek nemôže zmeniť. Niektoré ľudské príbehy však môžeme ovplyvniť. Nepopierateľne, sú aj také, ktoré sú mimo našej schopnosti a podobajú sa nezmeniteľným prírodným zákonom. Tie kontroluje sám náš Pán, Stvoriteľ a Vládca nad všetkým. Múdrosťou človeka je, ak dokáže rozlišovať medzi nimi. A tu sme pri pointe našej poznámky. Počujme, čo hovoril prorok už pred tisícročiami: „*Keby figovník nevypučal a vinič nezarodil... aj keby z ohrady zmizlo stádo a v maštali by nebol dobytok, ja sa budem radovať v Bohu mojej spásy*“ (Hab 3, 17n).

Problém ľudskej schopnosti vykonávať osobné *kontrafaktuálnu analýzu* je skrytý v odvahe niečo v živote meniť a niečo principiálne nemeniť. Schopnosť rozpoznať, čo môžeš a čo už nesmieš, je veľkým umením. Tragédiou je, keď sa odvažujeme meniť to, čo je v Božej kompetencii. Takže. Vieš, čo by si v živote mal zvládnuť a čo už je mimo teba? Malé veci rozhodujú v jednom aj druhom prípade. Radost v Hospodinovi, či je tak, alebo onak, však nikdy nesmie chýbať. ■

DIALOG

MLADÝCH

05/2011, IV. ročník

EDITORIAL

Striebanie. Slovo, ktoré vzbudzuje silné a skôr negatívne emócie, najmä v nepokojných častiach sveta. Nesmierne dôležitý je však kontext. V tomto čísle sa snažíme dopátrať, ako by také striebanie (samozrejme, nie ostrými!) mohlo pomôcť dokonca budovaniu Božieho kráľovstva.

Vo chvíli, keď píšem tento úvodník sa však deje iné striebanie, ktoré davy očakávajú a búrlivo oslavujú – hokejové. Z celého sveta prichádzajú ľudia, aby mohli vidieť svoj tím v akcii, ako sa strely ich hráčov dostávajú za bránkovú čiaru, aby sa stali strelami víťaznými. Priamo do Arény som sa nedostal, ale zaujal ma pohľad na uliciach – veselí bubnujúci Lotyš, či Nemci s kohútom na hlave v národných farbách.

Najviac sa to tu, samozrejme, hmýri slovenskými dresmi a keby aj nie na uliciach, na fejsbúku mnohí pripojili k svojej fotke národnobuditeľské heslo „Fandím našim“. Atmosféru zaujímavo vystihuje česká reklama: „Nikdy by som nešiel s davom. Nikdy by som nepobozkal inú. Nikdy by som neplakala na verejnosti. Nikdy by som nespieval pred cudzími ľuďmi. Nikdy by som neobjala niekoho, koho nepoznám. Nebyť hokeja!“ (záber na radujúce sa námestie)

Časy, keď bol šport pre mňa to najdôležitejšie, mám už našťastie za sebou. Už nemusím byť v silnej depke kvôli zabanému turnaju. Už ma neovládajú veci, ktoré za pár týždňov aj tak nikoho nezaujímajú (schválne – myslí koncom mája ešte niekto z vás na MS?). Je to výborné odreagovanie a príležitosť na napínavý čas s priateľmi. Ale nie bôžik, ktorému by som mal slúžiť. Namiesto toho sa snažím, aby moje srdce horelo pre Pána Ježiša Krista a nesmierne sa teším na najväčšiu oslavu Jeho, už vybojovaného, víťazstva. Oproti tomu, čo príde, sú dnešné plné námestia len veľmi slabý čajíček.

Juraj Institoris

redakčná rada: **Eva Myjavcová** (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: kianickova.eva@gmail.com
mobil: +421 903 822 042

redakcia: **Jana Cabadajová**
Dalibor Beregszászi
Šimon Evin
Nad'a Máhriková

grafické spracovanie: **Nad'a Máhriková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

STOP ZBRANIAM A NÁSILIU!

airsoft – hra na zabíjení nebo evangelizace?

Ač sám nejsem nadšený příznivec airsoftu, rád si jej zahraju. Zároveň jsem nepoznal moc kluků, ale i dospělých mužů, kterým by se nelíbilo si po sobě zastřílet bez toho, abychom se zranili. Můžeme polemizovat zda je to tak správné, zda bychom se jako věřící muži raději neměli oddávat vyžívání, či hlubokým filozoficko-teologickým diskusím, nicméně přiznejme si, že alespoň některým z nás dělá dobře vzít do ruky zbraň a stisknout spoušť. Stejně to prožívají muži nevěřící, a to zřejmě proto, že je stvořil stejný Hospodin.

Na tuto skutečnost jsme se s několika kamarády pokusili reagovat a to tím, že jsme si koupili airsoftové zbraně a spolu s dalšími kamarády začali chodit hrát airsoft. Důvodem potom bylo jednak si dobře zahrát a jednak i tímto způsobem navázat kontakty, které by vedly ke sdílení evangelia. Protože jsou v našem sboru chlapi, kteří hrají airsoft opravdu hodně dobře, rozhodli jsme se, že začneme pořádat airsoftové evangelizační kempy. Dost špatně se popisuje, co se na těchto kempech děje, pokud bych to ale měl shrnout, potom bych napsal, že se jedná o hraní si na vojáky. V Čechách jsou fantastické prostory, zvláště pak vybydlené komplexy po ruských vojácích, které jsou pro tuto hru na-prosto ideální (nicméně hrát airsoft můžete skoro všude). Po celodenním hraní jsme

večer s účastníky sedli a povídali o životě a o naší víře. Bylo příznačné, že společný silný prožitek umožnil, aby se účastníci těchto akcí vzájemně otevřeli a nebáli se hovořit o věcech, o kterých běžně mezi sebou nekomunikují.

Někdo může polemizovat, zda je dobré, aby křesťan toto dělal – vlastně si hrál na válku. Osobně si myslím, že jsme dostatečně moudří na to, abychom odlišili hraní od reality. Mám ale na srdci jinou věc. Pokud někdo najde jiný způsob, jak proniknout mezi „airsoftáky“ s evangeliem, jen dobře. Zatím ale platí, že pokud chcete někoho oslovit evangeliem, nejlepší je, když vstoupíte do jeho světa. Pokud jste vědec, zřejmě najdete snáze cestu k vědcům. Pokud jste umělec, snáze najdete cestu k hudebníkům. Pokud sportovec, k sportovcům... a pokud hrajete airsoft – zbytek si domyslete sami. Prostě i v této oblasti platí, že pokud chcete oslovit jakoukoli komunitu evangeliem, nejlepší způsob je stát se její součástí – pochopitelně s tím, že se neidentifikujete s oblastmi, které směřují proti Božímu slovu. Zároveň by ale bylo nepoctivé nedodat, že to, či ono dělám i proto, že mě to prostě baví (včetně airsoftu).

Myslím, že čas od času přichází do církve lidé, kteří svými zájmy vybočují z běžné

populace. Mám na mysli třeba umělce, sportovce, hudebníky provozující hudbu, která se vymyká „mainstreamu atd. Tito lidé se v našich sborech, které se rekrutují většinou ze středních společenských tříd, většinou cítí zvláště – konkrétně, že vybočují z řady. Snad i proto mezi námi většinou dlouho nevydrží. Nemyslím si, že bychom se kvůli nim měli pasovat do role umělců nebo začít provozovat hard-coreovou či metalovou hudbu. Spíše pokud někdo z nich uvěří, neměli bychom se pokoušet o kulturní obřízku. Mám za to, že bychom tyto lidi měli povzbuzovat k tomu, aby zůstali v té kultuře, z které přišli (pokud to, co dělají, nejde proti nárokům Písma) a do ní vnášeli světlo evangelia. Toto platí i o lidech, kteří se věnují pro někoho podivné hře, která se jmenuje airsoft.

Být světlem uprostřed té, či oné subkultury, je mnohem těžší cesta, než se stáhnout do bezpečné subkultury církve. Přesto bych vás ale chtěl pozvat k této těžší cestě, protože se jedná o cestu, kterou šel Ježíš. Pro většinu čtenářů to, zřejmě, nebude cesta airsoftu, ale na tom nakonec nezáleží. Důležitější je stát se židům žid, těm, kteří jsou bez zákona tím, kdo je bez zákona... abych získal alespoň některé.

David Novák

vedúci odboru pre evangelizáciu v CB v ČR

rozhovor

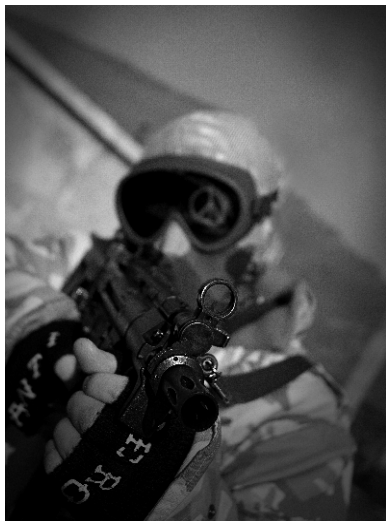
O airsofte som sa porozprával s Rastom Šajbenom z Levíc. Má 22 rokov, airsoft hráva približne 4 roky.

Rasto, prosím ťa, stručne popíš, ako si sa dostal k airsoftu.

Úplnou náhodou. Pred niekoľkými rokmi mi jeden priateľ doniesol ukázať airsoftovú manuálnu pištoľ, či by som o ňu nemal záujem. Ja som si o tom športe začal zhromažďovať nejaké informácie. Približne som vedel, o čo ide a nakoniec som sa rozhodol si to vyskúšať a spolu sme začali občas hrať. Neskôr sa pridali ďalší kamaráti a už to išlo.

Čo ťa na airsofte najviac baví, aké pozitíva tohto športu vnímaš?

Je niekoľko vecí, ktoré ma na airsofte bavia: je to adrenalínový šport, netradičný, väčšinou outdoorový v netradičných prostrediach, čo je pre mňa lákavé. Pozitíva sú v tom, že airsoft je šport založený na férovosti jednotlivcov. Na rozdiel od paintballu, hráč po zásahu nie je nijak označený a je na ňom, či zásah prizná. Niekedy to nie je ľahké, hlavne, keď k zásahu dôjde na začiatku hry a musím bojovať sám s vlastnou čestnosťou. Ale takto sa dá vidieť, aký človek je, aké má hodnoty a týmto môžeme ukazovať členom tímu, ale aj tímom súperov, že v niečo veríme a chceme tak žiť. Ako ďalšie veľké pozitívum vnímam to,

že sa prirodzene prehlbujú vzťahy medzi nami v tíme a niekedy sa dostávame k hlbším rozhovorom s členmi, ktorí ešte nemajú Pána Boha v srdci. A ešte jedna vec: čím dlhšie hrám airsoft, tým viac si uvedomujem, že by som sa nikdy nechcel ocitnúť v takej reálnej situácii alebo vojne.

Vnímaš aj nejaký negatívny dopad airsoftu na svoj život?

Nevnímam žiadne negatíva. Myslím, že ak by sa nejaké boli vyskytli v minulosti, tak

by som v tom nepokračoval. A takisto: ak by sa vyskytli v budúcnosti, tak by nebol problém zavesiť to na kliniec.

Máš nejaký nezabudnuteľný zážitok z airsoftovej akcie alebo tréningu, na ktorý rád spomínaš?

Tým, že je to taký netradičný druh zábavy, už len hrať airsoft je zážitok, pretože je to ešte stále viac-menej novinka. Ale najlepšie zážitky mám z akcií, ktoré mali prepracovaný scenár. Tie sú zážitkami samé o sebe. Okrem toho kopec vtipných herných situácií, neočakávaných reakcií, ku ktorým sa po hre radi vraciame a spomíname.

Aké najväčšie zranenie si pri airsofte utrpel, respektíve bol jeho svedkom?

Mne konkrétne sa nič nestalo a ani som nebol svedkom nijakého vážneho zranenia. Samozrejme, nejaké malé odreninky ako pri každom športe, ale to je v rámci normy.

Akú radu alebo odporúčanie by si dal začínajúcim hráčom?

V prvom rade dbať 120-percentne na bezpečnosť, pretože pri dodržaní bezpečnostných pravidiel je tento šport relatívne bezpečný. Pred rozhodnutím začať nakupovať vlastnú výstroj si niekoľkokrát vyskúšať, či je airsoft niečo pre vás, lebo si nemyslím, že je to jeden z univerzálnych športov pre každého.

za rozhovor ďakuje
Šimon Evin

LAN party

Aj na facebooku ste si mohli všimnúť, že v Žiline sa konajú LAN-party pod záštitou Escape klubu. Spýtali sme sa preto jedného z organizátorov, Tima Máhrika, pár otázok.

Čo je to vlastne tá LAN-party?

LAN party je v podstate normálna párty, ktorú robíme raz za kvartál. Hlavnou náplňou je hrať tzv. „multiplayerovky“ na PC cez lokálnu sieť (LAN). Zmysel LAN-iek je hrať také hry, kde sa môžu všetci účastníci aktívne zapojiť, podieľať sa na bojových postupoch, taktizovať. Cieľom je, aby ľudia spolu komunikovali, zoznamovali sa s ďalšími hráčmi, trávil spolu čas. Naposledy nás bolo niečo cez 20 hráčov v jednej miestnosti, a to vám poviem, je to obrovský zážitok. Dorastencov veľmi baví, keď môžu svojho vedúceho naháňať po mape s bazookou alebo s puškou :) Podmienkou účasti na LAN party je to, aby sa nikto „neseparoval“, všetci sa musia zapojiť do hry, lebo len tak sedieť za PC môžu aj doma.

Čo Vás viedlo k tomu niečo takéto začať robiť?

Generácia našich rodičov vyrastala v období, kedy bolo bežné, že deti mali doma vzduchovku, stretli sa v lese alebo na poli a strieľali spolu. Ak to nebola vzduchovka, nasadilo sa na „pioniere“ alebo „moskviče“ a išlo sa na zábavu. V dnešnej dobe sú diskotéky miesta, kde sa distribujú drogy, v krčmách sa pije alkohol, a keď sa niekomu už nechce ísť von, tak sedí doma za PC, „drtí“ online hry, alebo „chatuje“, alebo čaká na „comment“ na sociálnej sieti. Prečo nevyužiť nástroj zábavy dnešnej doby na to, aby sa decká stretli spolu v bezpečnom prostredí? Načo brať deckám to, čo ich baví, keď sa to dá použiť aj na iné veci? Nikto z nás nenosí topánky po svojich starých rodičoch. Žijeme v určitej dobe a verím v to, že nemá zmysel sa vytrhávať z reality, ale zároveň nie je dobré ísť na veci marketingovo v zmysle: „Ako čo najskôr získať čo najviac nových ľudí do dorastu?“ Ak chceme osloviť ľudí, musíme ísť tam, kde sú, do ich prirodzeného prostredia, alebo priniesť ich prostredie do nášho priestoru. Snažíme sa využiť LAN party ako „ice-breaking“, zoznamovaciu párty, kde je neutrálne prostredie a dorastáci si môžu pozvať svojich spolužiakov.

Má to úspech/prináša to niečo?

Najväčšiu odozvu na tento druh zábavy majú chalani vo veku 12-30 rokov :) Prakticky, každý, koho baví hrať 12 hodín

vkuse je vítaný :) Samozrejme, snažíme sa to usmerňovať na vek našich dorastencov. Obrovský prínos ma to, že počas hrania sme všetci na jednej úrovni, všetci sme si rovní. Nazval by som to moment zblíženia. Oni nás učia hrať hry, ktoré sme v živote nevideli, my ich môžeme zažiť v ich prirodzenom prostredí. Je to priestor, kde oni môžu byť našimi „veliteľmi“ a my ich musíme poslúchať. Najväčší gól bol, keď sme jedného vedúceho, ktorý nikdy nehral žiadne strielačky, presvedčili, aby si ich do svojho PC nainštaloval a potom s nami hral. Na poslednej LAN-ke sa počas polnočnej prestávky vytvorili diskusné skupinky a riešili sa rôzne zaujímavé témy, počnúc rodinou, školou, vzťahmi, atď. Utužuje to vzťahy medzi dorastencami, aj ich vzťahy voči vedúcim. Po prvej LAN-ke si dievčatá na doraste všimli, že chalani poslúchali, diskutovali, začali sa správať ako tímoví hráči.

Rodičia sa ma často pýtajú, či je dobré, aby kresťan hral hry, kde sa strieľa. Žijeme v dobe, ktorá PC hry vníma úplne inak. PC hry sú v podstate iná forma spoločenských hier. Nemáme malých plastových vojačikov, ale celé virtuálne bojisko. Nehráme monopoly, ale strategické PC hry. Chalani sa netešia z toho, ako vyzerá zabitie nepriateľa, ale tešia sa z toho, že mali lepšie postreh a šikovnejšie prsty ako nepriateľ.

Vyvolávajú PC hry agresiu v deťoch? Pokiaľ dieťa vyrastá v zdravej rodine, kde sú vzťahy v poriadku, kde medzi rodičmi nie je násilie, a celkovo má zdravé, dobré a pevné zázemie, nie je problém. Ale tak, ako pri hocičom inom, pokiaľ sa stane PC zdrojom úniku z reality, je to zlé. Ale takým únikom môže byť aj šport, hudba, atď. To je už na vedúcich a na rodičoch, aby si tieto veci ustriehli.

Plánujete s tým pokračovať aj naďalej?

Plánujeme v tom pokračovať aj naďalej, pretože je stále o to záujem. Nerobíme tieto party veľmi často, aby sa to nestalo kameňom úrazu, ale raz za štvrtrok je tak akurát, pretože nie všetci sú PC maniaci. Máme v doraste aj športovcov, hudobníkov, atď. Takže sa snažíme pokryť aj ostatné oblasti.

Plánujete pre decká, ktoré sa na nich zúčastňujú, aj niečo ďalšie?

Keďže tieto party zvykneme mať v ESCAPE klube, tak je to zároveň aj pozvánka na ODPOJsa, na dorasty, na výlety, tábory. Niekoľko chalánov, ktorí prišli prvýkrát do ESCAPE-u na LAN-party, teraz chodia pravidelne každý piatok na ODPOJsa, zúčastňujú sa iných akcií dorastu, sme dobrý kolektív a môžeme s nimi viesť rôzne rozhovory. Okrem LAN-iek sú dosť populárne aj obyčajné prespávačky. Zväčša sú spojené s pozeraním filmu s pointou a následnou diskusiou, s jedným PIZZE :) Dievčatá si zorganizovali ČOKO party, kde celý večer jedli čokoládu na rôzne spôsoby. Možností je veľa, netreba sa báť :) Treba hľadať to, čo otvára dvere do ľudských srdiec a umožňuje rozvíjať vzťahy a usmerňovať ľudí ku Kristovi.

za rozhovor ďakuje
Evica Kianičková

foto: J. Máhrík

BLOGervin

reality show

Boha zaujíma to, čo naozaj prežívaš.

Jan 17, 1: „...pozdvihol svoje oči k nebu a hovoril...“

Naučili sme sa, ako sa máme kresťansky správať. Naučili sme sa, ako sa máme obliecť do kostola alebo do zhromaždenia. Naučili sme sa, ako sa máme tváriť. Naučili sme sa, ako máme odrecitovať modlitby. Naučili sme sa správať kresťansky. Naučili sme sa vyzeráť kresťansky pred ľuďmi a hlavne farármi a kazateľmi. Naučili sme sa úspešne oddeliť naše vnútorné prežívania od vonkajších foriem. Úspešne.

Prišli reality show, seriály a filmy, kde vidíme ľudí v „akože reálnych“ situáciách. Vidíme ich, ako reagujú v stresoch. Vidíme ich vzrušujúce zápletky. Vidíme, ako Don Fernando získava srdce krásnej Klaudie a z očí nám kvapnú slzičky – aj ja by som chcela takého Fernanda, ktorý o mňa bude tak bojovať, tak milovať, ktorý bude tak voňať... Alebo aj ja chcem takú poddajnú, milú, nevadí, že trochu primitívnejšiu Klaudiu.

Reality show a filmy naplnia viac naše emočné túžby a pocit blízkosti ako... Ježiš Kristus.

Vo veľkej reality show – Biblii, prežíva Ježiš agóniu, úzkosť, bolesť, strach, samotu a opustenosť. Namiesto „vypnutia pred telkou“ alebo plaču nad tým, že jeho priatelia spia (keď je jemu najhoršie), ide na kolená k Bohu Otcovi. Hovorí s Bohom o ťažkej situácii, ktorú práve prežíva. A viete prečo? Pretože Boha naozaj zaujíma, čo prežívaš. Ide do opustenosti, ide za tebou.

Fľaška vodky sa nezaujíma o to, čo prežívaš. Žena na pornografickej stránke sa nezaujíma o to, čo prežívaš. Telka sa nezaujíma o to, čo prežívaš.

Náš Boh sa o to zaujíma.

www.ranajksjezisom.blogspot.com

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

DOBRODRUŽNÝ TÁBOR PRE CHLAPCOV A DIEVČATÁ

DISCOVER OPÁL CAMP 2011

**TÁBORÁK
VEČERNÝ PROGRAM**

HANUŠOVCE
nad Topľou

Hermanovce

CENA 40€
PRIHLASIŤ
SA MÔŽETE
NAJNESKŔO
DO 1. JÚLA

TERMÍN: 10.7 - 16.7.2011 11-13 ROKOV
17.7 - 23.7.2011 14-18 ROKOV

VŠETKY INFORMÁCIE NÁJDETE NA WWW.CBHERMANOVCE.SK

Privítame Vaše názory a postrehy: svatava@internet.sk
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.